

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України

з питань правової політики

15 липня 2020 року

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, добрий день! Вітаю усіх членів Комітету з питань правової політики народних депутатів, наших шановних запрошених. Зараз у нас 15 година 3 хвилини. У нас в залі 14 знаходиться зараз народних депутатів, тобто у нас є кворум, можемо починати роботу. Оголошую засідання Комітету з питань правової політики відкритим.

У нас сьогодні є багато запрошених. Я буду називати, але мені для протоколу, щоб ми розуміли, хто у нас є зараз.

Народний депутат Юрчишин є? Немає поки.

Представники Офісу Президента України: заступник керівника Офісу Президента України Андрій Смирнов і керівник Головного управління з питань судоустрою Уляна Козуля.

Від Ради національної безпеки і оборони України. Я перепрошую, ви Свириденко? Свириденко Валерій Вікторович, державний експерт, Апарат Ради національної безпеки та оборони.

Від Офісу Генерального прокурора. Немає.

Від Міністерства юстиції заступник міністра юстиції України Банчук Олександр Анатолійович.

Голова Верховного Суду Данішевська Валентина Іванівна.

І ще був у нас в списку Бабанли Расім Шагінович. Чи є? Є. Дякую. Керівник Департаменту аналітичної та правової роботи.

Судді Верховного Суду України. Є Гуменюк, Ємець, Волков, Жайворонок, Канигіна, Короткевич, Кривенда, Пошва. Є, да? Є всі. Дякую.

Суддя Вищого господарського суду України Вовк Іван Володимирович.

Суддя Вищого адміністративного суду України, суддя Головчук Світлана Володимирівна. Є? Не бачу.

Суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ Євграфова Єлизвета Павлівна. Чи є? Не бачу.

Далі, суддя Конституційного Суду України у відставці Джунь В'ячеслав Васильович. Є? Нема.

Голова Вищої ради правосуддя Овсієнко Андрій Анатолійович. Є.

Голова Ради суддів України Моніч Богдан Сильвестрович. Є.

Представництво ОБСЄ в Україні. Хтось є? Нема.

Офіс Ради Європи. Нема.

Проект "ПРАВО-Justice", Жаронкіна Ірина Миколаївна. Є.

Асоціація правників України, Лопушанська Ольга.

Національна асоціація адвокатів України. Немає.

Асоціація адвокатів України, президент Ярош Зоя Володимирівна. Є. Маліневський Олег Миколайович. Немає. Не бачу.

Програма USAID реформування сектор юстиції "Нове правосуддя". Я так розумію, нікого немає. Вони зателефонували, що не зможуть з об'єктивних причин присутніми бути.

"Фундація Dejure": Жернаков Михайло, Берко Степан. Берко Степан – бачу. Жернаков Михайло – бачу. Добрий день!

Стецюк Петро Богданович, Центр Разумкова. Є. Дякую.

Адвокат Титич Віталій Миколайович. Є, також бачу.

Експерт Центру протидії корупції Щербан Олена Юріївна. Є? Є.

І у нас "Судово-юридична газета", присутні Ігор Гузенко, Юрій Іщенко і Вячеслав Хрипун.

Я всіх назвав з гостей? Всіх. Добре. Дякую. Вітаю вас!

Шановні колеги члени комітету, вам запропонований порядок денний, який я пропоную прийняти за основу. Прошу голосувати.

Хто – за? 15? 15 – за. Хто – проти? Утримався? 15 – за. Рішення прийнято. Порядок денний прийнятий за основу одноголосно.

В мене є кілька пропозицій до порядку денного запропонованого.

Перше. Пропоную розглянути проект Постанови про проведення парламентських слухань на тему "Проблеми виконання Україною рішення Європейського суду з прав людини". Цей проект фактично, це реєстраційний номер 3847, ви всі пам'ятаєте, що ми комітетом одноголосно вносили цей проект Постанови, але з причин карантину ці парламентські слухання були перенесені на наступну сесію.

Для того, щоб вже зафіксувати майбутню дату, вона запропонована на 11 листопада, це середа, і вона узгоджена з представниками Комітету юристів Ради Європи, тому що Рада Європи хоче прийняти активну участь, тобто ця дата їх також влаштовує. Тому буду пропонувати розглянути це питання. Це перше.

Друге. З урахуванням того, що ми сьогодні в залі вже підтримали календарний план роботи Верховної Ради четвертої сесії. Ми можемо з вами на комітеті затвердити розклад засідань Комітету з питань правової політики та підкомітетів на період четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Це інше питання, яке я пропоную додати.

І буде ще питання таке організаційне, з вступу до підкомітетів. І я хотів би, перепрошую, що це не зробив раніше, до нас приєднався новий наш член Комітету з питань правової політики – це Денис Маслов, він фаховий суддя, адвокат. Так що ми дуже раді вас вітати і сподіваємося на те, що будемо активно плідно співпрацювати в нашому комітеті.

МАСЛОВ Д.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є ще інша пропозиція, яка пов'язана з пунктом 4 порядку денного – це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус

суддів" у зв'язку з прийняттям Закону України "Про розвідку" (реєстраційний номер 2415).

Питання в тому, що сьогодні Верховна Рада не встигла прийняти цей основний законопроект про розвідку, до нього не дійшла черга. Тому у зв'язку з тим, що наш законопроект, я маю на увазі 2415, він пов'язаний з прийняттям основного законопроекту, є пропозиція перенести розгляд цього питання на інше засідання комітету.

Ось такі пропозиції до порядку денного. Чи будуть інші пропозиції? Якщо немає, тоді я пропоную прийняти порядок денний засідання Комітету Верховної Ради України з питань правової політики в цілому з урахуванням тих пропозицій, які я щойно озвучив. Прошу голосувати.

Хто – за? 16 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято одноголосно.

Перед тим, як ми перейдемо до порядку денного, у мене є прохання до представника Апарату Ради національної безпеки та оборони. Вчора на засіданні підкомітету ми... (ні-ні, будь ласка, сідайте, будь ласка) ми обговорювали попередньо цей законопроект 2415, який пов'язаний з основним. Але народні депутати також досліджували пропозиції профільного комітету, тобто порівняльну таблицю до другого читання, яка стосується норм основного законопроекту. І були висловлені деякі зауваження щодо, так скажемо, реалістичності роботи судової системи за тими правилами, які запропоновані основним законопроектом.

Тому є така пропозиція залучити і представників комітету, і представників судової влади для обговорення. Це дуже важливе питання. Ми повністю розуміємо його актуальність і надзвичайну важливість. Але для того, щоб система працювала належним чином, є пропозиція в робочому порядку обговорити ці проблемні питання, які були виявлені, для того, щоб вирішити шляхи їх врегулювання для того, щоб законопроект працював на благо українського народу. Дякую вам.

Тому, якщо потрібно, ви можете залишити свої координати для того, щоб ми в робочому порядку з вами поспілкувалися.

Народний депутат Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Доброго дня, колеги! Доброго дня, гості! Я хотів звернути увагу на представника відповідного комітету щодо законопроекту про розвідку.

Дивіться, стало таке питання, що ви намагаєтесь вивести судочинство пов'язане з вашою діяльністю чи з розвідкою, не з вашою, а з розвідкою, вивести з-під усіх існуючих процесуальних кодексів в Україні. Якщо я правий і це так, то я впевнений, що це не вийде. Це перше питання.

А якщо це вийде, то вам необхідно готувати тоді окремий процесуальний кодекс і робити новшество відповідне і в Закон про судочинство і судоустрій, я думаю, зміни відповідні, тобто підходити до більш концептуальних змін. Зверніть на це, будь ласка, увагу.

Якщо це все-таки правда, що, я не впевнений, таке бажання у вас висловлено відповідних законопроектів наданих, то якщо це все-таки правда, то вам необхідно, напевно, я не знаю, збирати не тільки консиліум всіх, хто присутній тут, а навіть тих, хто не присутній, і вирішувати питання існування інших процесуальних кодексів в розрізі вашого. Я взагалі не знаю як ви будете його вирішувати, але просто зверніть на це увагу, це взагалі неможливо. От, щоб ви потім не казали, що ми щось не хочемо вас підтримати в якомусь питанні. Це неможливо вивести вас з усіх процесуальних кодексів в окреме якесь процесуальне судочинство нове, не пов'язане з існуючими.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олексійович. Це був просто коментар, тому що ми не вирішуємо сьогодні цього питання. Тому переходимо до обговорення питань порядку денного.

Вам запропоновані три законопроекти щодо внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду та органів суддівського врядування реєстраційний номер 3711, внесений Президентом України, і реєстраційний 3711-1, внесений народним депутатом Юрчишиним, і законопроект номер 3711-2, внесений народним депутатом Демченком та іншими народними депутатами.

В мене є така пропозиція для обговорення цих трьох законопроектів. Я пропоную надати по черзі слово кожному із авторів, представників авторів, потім провести обговорення народними депутатами. Потім надати слово представникам суддівської влади, судової влади, я перепрошую. Потім надати можливість іншим присутнім, які представляють тут професійні організації та громадянське суспільство. І далі вже, продовживши обговорення народними депутатами, перейти до голосування.

_____ . Ми всі тут представляємо громадянське суспільство...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я з вами повністю згоден. Тоді ми зможемо взяти слово в цьому розділі також.

Я передаю слово заступнику керівника Офісу...

Передаю слово тоді керівниці Головного управління з питань судоустрою та юстиції Директорату з питань юстиції та правоохоронної діяльності Офісу Президента України Уляні Миколаївні Козулі. Будь ласка.

КОЗУЛЯ У.М. Доброго дня, шановні народні депутати, запрошені! Дякую.

В своїй презентації зупинюся коротко на трьох основних блоках, положення яких запропоновані Президентом народним депутатам.

Перший – це визначення кількісного складу Верховного Суду. Проектом пропонується виключити із Закону "Про судоустрій і статус

суддів" норми, які визначають максимальну кількість суддів Верховного Суду у законі. Натомість, встановлюється загальне правило для визначення кількісного складу суддів у судах, у будь-яких судах. Ця функція покладається на Вищу раду правосуддя за поданням Державної судової адміністрації.

В цьому ж контексті хотіла би прокоментувати ті зауваження, у тому числі і ГНЕУ, щодо надання нових повноважень Вищій раді правосуддя. Зокрема, в частині затвердження порядків, кваліфікаційного іспиту, проведення добору, конкурсів і так далі.

Насправді, якщо подивитися чинне законодавство, стаття 93 Закону "Про судоустрій і статус суддів" і 3 "Про Вищу раду правосуддя", то ці повноваження затверджені уже за Вищою радою правосуддя. І в Законі про судоустрій вказано, що Вища кваліфікаційна комісія розробляє і подає на затвердження ВРП вказані положення та методики.

І в нас на сьогодні склалась ситуація, коли в одному Законі про судоустрій є різні статті, які по-різному визначають суб'єктів, які затверджують ці положення.

Саме тому, щоб усунути ці розбіжності, ми вносимо зміни до статей 71, 73, 77, 79 і так далі, де визначаємо єдиний порядок затвердження положень, які стосуються відбіркового іспиту, кваліфікаційного оцінювання, конкурсу і так далі. Затверджувати їх буде Вища рада правосуддя за поданням Вищої кваліфікаційної комісії.

Такий розподіл повноважень абсолютно відповідає рекомендаціям Венеціанської комісії, яка уже неодноразово рекомендувала і схвалювала спрощення системи організації органів судової влади, і загалом говорила про те, що в довгостроковій перспективі можна виходити на приєднання ВККСУ до Вищої ради правосуддя.

Наступний блок, наступне питання – це врегулювання приведення законодавства України у відповідність з рішенням Конституційного Суду стосовно діяльності Верховного Суду України та Верховного Суду.

Нашим законопроектом пропонується визначити, що Верховний Суд України як і юридична особа припиняється в результаті реорганізації шляхом приєднання до Верховного Суду. Судді Верховного Суду України зараховуються до штату Верховного Суду, відповідні касаційні суди, які відповідають юрисдикції тих палат, в яких вони здійснювали правосуддя. Судді Верховного Суду України проходять кваліфікаційне оцінювання, методологію і порядок якого буде затверджено Вищою радою правосуддя.

Формування Вищої кваліфікаційної комісії. Законопроектом визначається, що 16 членів ВККС призначаються за результатами відкритого конкурсу, який проводиться конкурсною комісією, призначаються вони Вищою радою правосуддя.

Конкурсна комісія у нас, суб'єкт формування, складається з 6 осіб. Суб'єкти формування: це 3 особи надає, рекомендує Рада суддів з числа суддів у відставці або чинних суддів, а 3 особи пропонуються, 3 особи визначаються Вищою радою правосуддя за пропозиціями міжнародних організацій, які здійснюють, надають міжнародну технічну допомогу в сфері судоустрою і запобігання корупції.

Законопроектом пропонується передбачити, що одна і та сама особа може бути повторно призначена членом ВККС лише один раз. Знову ж таки є застереження, що це право бути призначеним повторно стосується тільки тих осіб, які уже були призначені за результатами і в порядку конкурсу, який запроваджується цим законом.

Для того, щоб уникнути ситуації або унеможливити повторення ситуації, яка склалася минулого разу, передбачено альтернативного суб'єкта формування конкурсної комісії – це Уповноважений Верховної Ради з прав людини. Як зазначалося на минулому засіданні, можливі дискусії щодо того, хто буде цим альтернативним суб'єктом формування конкурсної комісії.

І ще хотіла би відзначити, що ми вдячні за ту конструктивну критику і пропозиції, які були висловлені і народними депутатами під час минулого засідання, і органами судової влади, і готові до подальшої роботи над

вдосконаленням, пропонуємо народним депутатам, просимо народних депутатів рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект 3711 за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Уляна Миколаївна.

Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Скажіть, будь ласка, в мене таке питання. Є на сьогоднішній день діюче законодавство, є можливе майбутнє, коли буде прийнятий той чи інший законопроект, в даному випадку, наприклад, ваш.

Скажіть, яка кількість суддів Верховного Суду, на вашу думку, передбачена законом сьогодні діючим? І яка кількість суддів Верховного Суду буде передбачена після прийняття вашого законопроекту, якщо він буде прийнятий? Це перше питання.

КОЗУЛЯ У.М. Кількість суддів чинним законом, конкретна цифра все рівно не визначена. На сьогодні затверджена максимальна кількість суддів, яка може бути у Верховному Суді. Вища рада правосуддя своїм рішенням затверджує кількість, погоджує кількість суддів на сьогодні у Верховному Суду і на сьогодні вона є меншою ніж 200, для прикладу. За таким же правилом, за нашим законопроектом, Вища рада правосуддя зможе затверджувати, ґрунтуючись на судовому навантаженні і в межах бюджетних видатків, які передбачені, затверджувати кількість суддів Верховного Суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Друге питання. Скажіть, будь ласка, яким чином, запропонований вами законопроект, врегульовує юридичні наслідки

реорганізації чи ліквідації суду? Я не знайшов ці питання у вашому законопроекті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якого суду, я перепрошую?

ДЕМЧЕНКО С.О. Верховного Суду і звичайного суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Уляна Миколаївна, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дивіться, у вашому законопроекті цих норм немає, я правильно зрозумів? Просто да чи ні, якщо вони є, скажіть, де вони.

КОЗУЛЯ У.М. Ці норми ми не вносимо зміни до чинного закону, який стосується...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ви їх не вносили? Дякую.

Слідуюче у мене питання. Скажіть, будь ласка, своїм законопроектом ви пропонуєте здійснити реорганізацію двох юридичних осіб – Верховного Суду України і Верховного Суду. В Конституції не передбачена дана дія. В рішенні Конституційного Суду України, який є основою задля цих законопроектів, усіх трьох, на виконання якого в тому числі ці законопроекти подані, також немає ні слова ні щодо ліквідації, ні реорганізації Верховного Суду України. Мова йде лише про перейменування.

Чим ви керуетесь у даному випадку, коли пропонуєте в своєму законопроекті здійснити реорганізацію Верховного Суду України?

Дякую.

КОЗУЛЯ У.М. Пропонуючи той варіант, який внесений Президентом, ми виходили з того, що важко уже в ситуації, яка настільки за давнєна, знайти правильне юридичне і чисто юридичне рішення. Ми виходили з того, що

рішення має бути таке, яке б нанесло найменшу шкоду чинній судовій системі України.

_____. Шановні учасники наради, пане Сергій, я спробую дати відповідь на ваше питання. В першу чергу... Ви чуєте мене, так? Пане Сергій, ви чуєте мене?

Так, дивіться, в першу чергу ми керуємось здоровим глуздом і бажанням проводити робочі консультації з Верховним Судом, з Вищою радою правосуддя, з Міністерством юстиції для того, щоб сформулювати максимально оптимальну модель для вирішення питання внаслідок прийняття Конституційним Судом відповідного рішення.

Така відповідь влаштовує вас?

ДЕМЧЕНКО С.О. Перепрошую, але не влаштовує.

_____. Чим керуєтесь ви як суб'єкт законодавчої ініціативи, який є членом фракції правлячої партії...

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, шановні колеги! Шановні! Шановні колеги, давайте ми будемо йти далі. Є відповідь.

Сергій Олексійович, я перепрошую, є відповідь на ваше питання. Ви маєте ще питання?

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, я відповідь почув. Так, у мене є ще питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Пов'язано з попереднім питанням. Відповідно до Рішення Конституційного Суду номер 2-р/2020, Конституційний Суд вирішив: "Пункт 5. Рекомендувати Верховній Раді України невідкладно привести положення законодавства України у відповідність до цього Рішення".

В цьому рішенні, як ми з'ясували у відповіді на попереднє моє питання, ми зрозуміли, що в цьому рішенні немає мови ні про реорганізацію або ліквідацію Верховного Суду України. Відповідно чи не є порушенням рішення Конституційного Суду можливе прийняття вашого законопроекту Верховною Радою України? Тоді як, ще раз, Верховній Раді України привести положення законодавства України у відповідність до цього рішення? Ми, Верховна Рада України, обмежені виконанням рішення Конституційного Суду України. Будь ласка, прокоментуйте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Олексійовичу, а яке питання, я перепрошую, тому що ми зараз не обговорюємо.

ДЕМЧЕНКО С.О. Чи не вважаєте ви, що буде порушенням рішення Конституційного Суду України з боку Верховної Ради України, якщо приймемо редакцію вашого законопроекту, який передбачає реорганізацію Верховного Суду України, що протирічить і прямо не передбачено рішенням Конституційного Суду України, виконання якого ми маємо забезпечити як законодавчий орган?

Дякую.

КОЗУЛЯ У.М. Законопроект зараз розглядається для рекомендацій Верховної Ради ухвалити в першому читанні за основу. До другого читання всі пропозиції можуть бути враховані і вийти на ідеальний варіант, який буде відповідати Конституції і рішенням Конституційного Суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще питання, будь ласка.

Народний депутат Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане голову.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я потім продовжу, я не заперечую...

ВЛАСЕНКО С.В. Як говорять деякі лобісти, які чомусь себе називають громадськими активістами, депутати під час обговорення цього законопроекту починають скаженіти. Так от я починаю скаженіти, з вашого дозволу, пане голову.

У мене запитання до особи, яка доповідала законопроект, до інших осіб у мене запитань немає, в мене є питання до особи, яка доповідала законопроект. Я задавав це питання на засіданні підкомітету і у шановної пані доповідачки була можливість підготуватися до відповіді.

Моє питання наступне. Чи є в Офісі Президента в підрозділі, який ви очолюєте, концепція судової реформи? Чому мене це питання непокоїть? Тому що, на жаль, замість того, щоб розробити повну загальну концепцію судової реформи і презентувати її у Верховній Раді, Офіс Президента і Президент вносять точкові законопроекти. Але при цьому, це не просто точкові законопроекти, скеровані на вирішення конкретних питань, а це законопроекти, які змінюють певні речі. Ну зокрема, цей законопроект змінює кількість повноважень Вищої ради правосуддя і Вищої кваліфікаційної комісії.

Так от у мене просте питання. Чи є у вас концепція загальна, куди ми рухаємося в реформі судової системи? Бо завтра ви прийдете від Президента з прямо протилежним законопроектом і теж будете розповідати, який він гарний, який він правильний і так далі. Чи є концепція? Це перше питання.

І питання друге. Якщо концепція є, чи відповідає цей законопроект існуючій концепції? Це питання також викликано тим, що головна особа в

Офісі Президента по реформах, я маю на увазі, Михайла Ніколовича Саакашвілі, виступив про те, що готується в Офісі якась революційна, нова, всеохоплююча, всеруйнівна концепція судової реформи.

Дякую за відповідь.

КОЗУЛЯ У.М. Моя відповідь не зміниться в порівнянні з відповіддю, яка була надана на минулому засіданні. Комісія з питань правової реформи як дорадчий орган Президента зараз працює над концепцією удосконалення законодавства щодо судоустрою І правосуддя.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто концепції на сьогоднішній день нема, над нею працюють.

Дякую.

КОЗУЛЯ У.М. Вона в роботі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Соболев, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Дякую. У мене теж запитання до доповідача.

Коли ви знімаєте чисельне обмеження кількості суддів Верховного Суду, навіщо ви це робите, я у виступі скажу. Скажіть, будь ласка, теоретично ви допускаєте, що може бути один суддя Верховного Суду, а може бути 2 тисячі суддів Верховного Суду? Навіщо ви це робите? Але я скажу навіщо потім. Дайте відповідь, будь ласка.

КОЗУЛЯ У.М. Навантаження... Кількість суддів не просто буде визначатися, виходячи просто із бажання чи якихось забаганок Вищої ради правосуддя. Вона визначається завжди і раніше визначалася, і передбачається законопроектом на підставі показників судового навантаження і в межах

видатків бюджету. Тому це буде абсолютне рішення вмотивоване Вищої ради правосуддя, яка кількість суддів Верховного Суду необхідна в той чи інший момент розвитку держави буде потрібна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СОБОЛЄВ С.В. Можна уточнення?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. За цією логікою, розуміючи кількість справ, яка зараз є, я думаю, що і тисяча, і 2 тисячі суддів не приведуть у відповідність до статистики, щоб принаймні у громадян був реальний доступ до правосуддя.

Я тому і питаю, ви теоретично передбачаєте, що, можливо, 2 тисячі суддів буде? Можливо, 1 суддя залишиться Верховного Суду, якщо неугодні будуть судді або рішення, які будуть ухвалюватися, будуть вважатися такими, які неугодні. Таке можливо згідно з вашим...? Чи є якісь обмеження взагалі, чи немає?

КОЗУЛЯ У.М. Кількість суддів, зменшення кількості суддів Верховного Суду не є підставою для звільнення суддів, як ви кажете, що може бути залишений один, а всі інші неугодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Я хочу задати питання, можливо, не стільки Уляні Миколаївні, скільки Андрію Олександровичу.

Андрій Олександрович Смирнов, дуже дякую, що ви завітали до нас, для нас це велика честь. Ми давно вас не бачили уже тут. Двічі ми

обговорювали цей законопроект, нарешті ви є і, можливо, я зможу задати своє питання.

Я Улянї Миколаївні задав питання щодо наповнення законопроекту, ми прийшли до висновку, що він дуже недосконалий, що його треба ще обговорювати, вносити зміни.

В мене питання до вас, бо це питання серйозне, таке, знаєте, державницьке. От коли ми починаємо якийсь проект законодавчий, можливо, якийсь бізнесовий, якийсь особистий, ми розуміємо, що у проекту має бути початок і має бути кінець, бо проект без кінця – це не проект, це просто якась робота, яка не приводить до результату. Якщо ми дійсно налаштовані на результат, на розвиток держави, на реформу, а не на руйнування інституції, не на введення якось хаосу в країні і в судовій системі, ми повинні чітко розуміти календарний графік: що за чим має відбуватися, яка подія за якою, в який час.

От скажіть, будь ласка, починаючи з моменту, коли 1008 зайшов, які у вас були плани, коли має бути створена Вища кваліфікаційна комісія суддів?

Зараз якщо цей проект починати з моменту подачі його до Верховної Ради, здається, це було там 3-го чи якого вересня ви подали. Він виглядає наступним чином: 3-го числа подали, прийняли в першому читанні в турборежимі, бігом проголосували його, прийняли в цілому 16 жовтня. Потім графік наступним чином: вивчаємо його півтора місяця, потім уважно читаємо 3 місяці, висновок Венеційської комісії, чекаємо рішення Конституційного Суду, вивчаємо рішення Конституційного Суду 4 місяці, потім пишемо недосконалий законопроект, погоджуємо його у Вищій раді правосуддя, не показуємо його фракціям, громадському середовищу, подаємо його за 2 тижні до закінчення сесії, розуміємо, що він недосконалий і не буде прийнятий, мабуть, навіть у першому читанні. Подивимось, можливо, буде прийнятий в першому читанні, але не буде прийнятий в першому читанні, якщо ми не знайдемо зараз консенсус.

І далі я хочу від вас почути. Що далі, коли ви бачите, на ваш погляд, прийняття його в цілому? Коли він буде, на ваш погляд, підписаний, опублікований? Коли буде створена там конкурсна комісія? Коли буде створена Вища кваліфікаційна комісія суддів, чи буде це в цьому році, чи в наступному році, чи це буде безкінечно? Чи є взагалі якийсь план в Офісу Президента, який готує Президенту ці законодавчі ініціативи? Якимось щоб воно підпорядковувалось якомусь здоровому глузду, якомусь там календарному графіку і якійсь ще концепції, яка ще має бути в грудні, яку зараз розробляє Офіс реформ. І невідомо, що там буде: може, воно не буде співпадати з вашим графіком.

Дайте зараз, тут представники Верховного Суду, Голова Верховного Суду, члени Вищої ради правосуддя, Ради суддів, тобто ніхто не розуміє зараз, коли це відбудеться, от дайте ваше бачення, в ідеальному варіанті коли це має відбуватися. Дякую.

СМИРНОВ О.А. Дякую за запитання. Шановні колеги, перше, з чого хочу дати відповідь, ви дуже влучно спитали, на що ми розраховували, коли законопроект 1008 потрапив до парламенту. Я особисто не міг ні на що розраховувати, тому що я тоді ще навіть не розраховував працювати в Офісі Президента. Але так чи інакше законопроект був проголосований парламентом і був імплементований у життя.

Ви знаєте, я слухав уважно всіх присутніх. І я думаю, що ми сьогодні заслухаємо позицію і представників судової влади, і Вищої ради правосуддя, і шановних народних депутатів. У нас, напевно, що трішки різне сприйняття і відношення до цього законопроекту, я маю на увазі законопроект 3711. Я б назвав це не законопроект про судову реформу. Я розумію прекрасно, чому ви називаєте його недосконалим. Тому що там не враховані зобов'язання, які взяла Україна на себе перед Міжнародним валютним фондом.

Дослухайте, будь ласка. Я опиратимуся зараз у своїй відповіді на конкретні факти. За півроку загальна кількість суддів в країні зменшилася

приблизно на 700 людей. На сьогоднішній день в країні працює 4 тисячі 905 суддів всього.

Приблизно кожні 2 місяці кількість суддів, які пишуть заяву у відставку, починає досягати десь 150-200 людей, тобто в середньому 100 суддів у місяць. Рік не запущена Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Разом з тим ми отримали рішення Конституційного Суду, яке дозволяє нам розв'язати проблему існування де-факто, де-юре двох верховних інстанцій. Разом з тим ми не покладаємо надій і сподівань на те, що нам вдасться запустити Вищу кваліфікаційну комісію суддів України для вирішення притаманних їй питань.

Зрештою, я хочу звернути вашу увагу, що внутрішня політика вона настільки своєрідна, що, опікуючись проблемами судової системи, мені достатньо, наприклад, я зараз без прізвищ, достатньо виступу міністра уряду, який каже, чомусь каже, що треба ліквідувати пільгові пенсії суддям. І я думаю, ви прекрасно розумієте, як до цього ставиться судова система. І я думаю, ви можете собі приблизно збагнути, скільки суддів відразу починають задумуватися над відставкою. Цей законопроект – це маленький рятівний круг для того, щоб на сьогоднішній день зупинити шалений відтік кадрів, не більше і не менше.

Що стосується законопроекту, який би був на ваше переконання, а я знаю, що ви маєте на увазі під більш вдосконаленим законопроектом. Дивіться, я кожного дня спілкуюся із нашими партнерами з "Великої сімки" і з іншими неурядовими організаціями, всіх, хто зацікавлений, в розвинутій незалежній професійній судовій системі. Я знаю як з їхнього боку виглядає досконалий законопроект. Я абсолютно при пам'яті і розумію, що стоїть в меморандумі. Я абсолютно розумію, що Вищу раду правосуддя і її роботу треба вдосконалювати. Я з розумінням ставлюся до того, що інститут інспекторів у Вищій раді правосуддя треба зробити більш незалежним від впливу на них членів Вищої ради правосуддя.

У мене є своє персональне бачення щодо роботи Верховного Суду, нового Верховного Суду. Зрештою як адвокат, я хотів і мрію, щоб в країні був суд права, а не суд третьої інстанції, суд права, якого в країні не існує. Коли дві колегії касаційної інстанції в один день, розглядаючи спір з ідентичних спірних правовідносин, роблять абсолютно протилежні висновки. Я не хочу 70 відсотків справ, які повертають на новий розгляд, я хочу суд права в країні. Це нормальне прагнення? Нормальне.

Але для того, щоб розробити законопроект з урахуванням всіх зацікавлених сторін, які зорієнтовані на незалежну професійну судову систему, такий законопроект не пишеться за місяць, він дійсно проходить обговорення, він проходить дискусії з Верховним Судом, з Вищою радою правосуддя. Вони сьогодні є, їх представники є, вони можуть це підтвердити.

Що стосується законопроекту 3711, я вас прошу врахувати лише суху статистику. Я боюся дуже одного, що в країні, в якій існують суди, де немає жодного із суддів, взагалі немає, ми будемо мати скоро з вами справу з колапсом судової системи. І я змушений стати на їх захист, пропонуючи точковий, на вашу думку, як ви це сказали, точковий законопроект, який дозволить запустити Вищу кваліфікаційну комісію суддів України – раз.

Розв'язати проблему, яка дісталась нам у спадок від колишньої влади, з двома верховними – два. У кожного може бути своє бачення, як треба розв'язувати цю проблему. У колег, які виступали в тому числі з нашої фракції, є бачення, що її треба розв'язувати таким чином. У нас бачення інше. Я це бачення особисто, яке покладено в основу законопроекту, не придумав. Ми, дійсно, проводили робочі консультації з Верховним Судом, з Мін'юстом, з Вищою радою правосуддя. Ми тижні три шукали модель, яка влаштувала б і вона задовольнила б всіх, щоб вона була прийнятною. Розумієте?

Тому я прошу дуже, закликаю до того, щоб ми до цього законопроекту не ставилися як до реформи судової. Насправді, коли мені аргументують тим, що в законопроекті значно підсилюється роль Вищої ради правосуддя, я завжди контраргументую зустрічним питанням: аргументи дайте, в чому

вона змінилась. Коли ми читаємо висновок Венеційської комісії, який вітає те інституційне зближення Вищої кваліфікаційної комісії суддів з Вищою радою правосуддя, – прекрасна річ, всі на нього спиралися, коли конституційний контроль проходив Закон 1008. Вірно? Вірно.

Тому я просто прошу зараз подивитися на судову систему в тому вигляді, в якому вона існує на сьогоднішній день: коли я опікуюся марками, конвертами, комунікацією з урядом, неефективністю, я можу дозволити собі це сказати, державної судової адміністрації і тим стрімким падінням кількості суддів в країні, які кожного дня пишуть заяви про відставку.

Така моя позиція. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Уточнююче питання. Я вибачаюсь. Андрій Олександрович, я просто пошкодував час, я не став повторювати свій виступ, який був тут два тижні назад. Я сподіваюсь, що Уляна Миколаївна вам передала його, якщо ви спілкуєтесь між собою. А, не передала? Добре, дякую. Це також особливість роботи Офісу Президента, коли спілкування з такого важливого питання не відбулося.

Я тут виступав для вас і для вашого керівника і для керівника вашого керівника. А виявляється, що навіть до вас не дійшла інформація того, що відбувалося на засіданні Комітету Верховної Ради з правової політики, який...

СМИРНОВ А.О. У нас з вами професійна дискусія?

МАКАРОВ О.А. Я зараз скажу те, що я хотів сказати. Стосовно професійної дискусії, я уточнюю питання, яке я задав. Я пошкодував час і не став приводити ту жахливу статистику, яку всі знають щодо недоукомплектованості судів, щодо подачі суддів про відставку. І хочу ще

раз сказати, що відповідальність за це в повній мірі лежить на ініціаторах законопроекту 1008, коли розігнали Вищу кваліфікаційну комісію суддів і нічого не зробили, щоб створити нову, вже 9 місяців пройшло.

То я зараз вам задаю питання. У ваших планах коли створити ВККС? Дайте ж відповідь, коли ви бачите її, завтра, через рік, до кінця року? З посиленням на строки, стільки-то – перше читання, стільки-то – друге читання. Коли ви в ідеальному випадку ви хочете створити ВККС? Щоб ми орієнтувалися – ми, судді, громадськість.

СМИРНОВ А.О. Пане Олеже, ви не суддя, ви народний депутат. Це перше.

Друге. Ви знаєте процедуру парламентського проходження законопроекту.

Ні, ну, ви ж запитуєте Офіс Президента про те, які у нас плани щодо голосування парламенту. Ви ж представник парламенту так само. У вас є плани навколо цього законопроекту?

МАКАРОВ О.А. Вам Регламент подарувати? Регламент Верховної Ради подарувати? Там є строки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я думаю, що ми тут не будемо обговорювати, хто краще знає Регламент. Дійсно, є Регламент Верховної Ради. В принципі, законопроекти внесені в парламент і вони знаходяться зараз у наших руках і це нам вирішувати, коли і що буде внесено до зали Верховної Ради.

Будь ласка, чи є ще питання до ініціатора законопроекту 3711?

ДЕМЧЕНКО С.О. Можна, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Народний депутат Демченко. Я продовжу, у мене ще декілька питань.

Скажіть, будь ласка, відповідне рішення Конституційного Суду України, на яке в тому числі ви посилаєтесь в своїй доповідній записці, вимагає ряд дій, які має здійснити Верховна Рада України. Тобто по логіці ці дії мають бути втілені в той законопроект, який ви пропонуєте. Серед цих дій є необхідність визначення особливостей порядку та методології кваліфікаційного оцінювання суддів Верховного Суду України, показники відповідності критеріїв кваліфікаційного оцінювання та засобів їх встановлення. Чому ваш законопроект не містить відповідні особливості та показники, відповідну методологію, не розкриває взагалі суть цих питань? Іншими словами, чому ваш законопроект не виконує рішення Конституційного Суду? А якщо ми його проголосуємо, то відповідно Верховна Рада України не виконає рішення Конституційного Суду. Чому? З яких це міркувань вами це робилося або це помилка?

Дякую.

КОЗУЛЯ У.М. Законопроектом визначено, що особливості порядку методології оцінювання суддів Верховного Суду, будуть затверджені Вищою радою правосуддя за поданням ВККС. Ми передбачили загальне правило для всіх, для проходження оцінювання суддями Верховного Суду України, як і для інших суддів інших інстанцій. Порядок цей і особливості затверджувалися Вищою кваліфікаційною комісією і погоджувалося Вищою радою правосуддя. Особливості визначаються саме в цих порядках, а не в законі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Уляна Миколаївна. Будь ласка, наступне питання.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. У мене наступне питання, тут вже щось озвучували, але я хотів конкретику почути від вас. Чому ви вважаєте, що законопроект, який вами зареєстрований, не має підстав для того, щоб він враховував вимоги чи зобов'язання України, зазначені у Меморандумі з МВФ?

Враховуючи те, що ми почули, що даний законопроект як закон, вже буде прийнятий десь у жовтні у кінцевому вигляді, а наскільки я пам'ятаю, то зобов'язання, визначені в Угоді з МВФ, у Меморандумі з МВФ, вони передбачають саме цей місяць, як місяць, як дату, як строк виконання зобов'язань України перед МВФ. Прокоментуйте, будь ласка.

КОЗУЛЯ У.М. Як вже раніше говорилося, на момент фіналізації тексту угоди і меморандуму цей законопроект уже був готовий. І він був покликаний саме врегулювати ті гарячі і нагальні питання, які є в судовій системі.

Саме тому для того, щоб знову не продовжувати термін внесення, потративши його на написання додаткових норм, було вирішено вносити цей законопроект паралельно, працюючи над іншим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступне питання, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Коли ви плануєте внести відповідний законопроект? Ви кажете паралельно будете вносити його, коли це паралельно? Скажіть, будь ласка, дату.

КОЗУЛЯ У.М. Я зараз не можу сказати вам точної дати.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

І ще одне питання на завершення. Тут прозвучало, що відповідний законопроект ви готували разом із залученням експертів судової спільноти на протязі трьох тижнів. Ми всі зрозуміли, що він такий точечний законопроект, він частково виконує, частково, підкреслюю, виконує рішення Конституційного Суду України. Рішення Конституційного Суду України було прийнято 18 лютого 2020 року. Наскільки я розумію, з цієї дати до сьогоднішнього дня чи до дати подачі відповідно реєстрації законопроекту більш ніж три тижні пройшло. Що вам заважало це зробити раніше? Скажіть, будь ласка.

Я задав питання, прошу відповіді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Уляна Миколаївна, будь ласка.

КОЗУЛЯ У.М. Положення законопроекту узгоджувалися, напрацьовувалися, розроблялися різні варіанти, коли він був готовий, тоді Президент вніс його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павло Васильович Павліш, народний депутат. Будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, пропозиція. У нас попереду ще багато законопроектів, тому прохання, давайте будемо все ж таки по тілу законопроекту задавати питання, а не чому там хтось, десь, колись не доніс.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Якщо немає інших питань, я передаю слово автору законопроекту номер 3711-1 народному депутату Юрчишину. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дуже дякую, пане головуючий. Дякую всім присутнім за можливість представити наш законопроект, власне, розроблений фракцією "Голос" із залученням громадських експертів, міжнародних партнерів як реакція, власне, на законопроект Офісу Президента.

Ймовірно, що нашого законопроекту не було би якби процес підготовки законопроекту Офісом Президента був би інклюзивний і фактично всі фракції, групи у Верховній Раді мали би змогу не на комітеті вже реагувати фактично альтернативними, а просто включені були би в процес підготовки. Я думаю, що це би зняло надзвичайно велику кількість зауважень.

Реагуючи на позицію Офісу Президента про те, що в нас катастрофічно не вистачає суддів, півроку фактично nereагування на цю ситуацію і призвели до того, що насправді зараз обмежений доступ до правосуддя і люди все більше втрачають можливості звертатись до судів. Тому дуже оперативно треба, прикро, що не проводити судову реформу, оскільки концепції зараз в Офісі Президента немає і ми це почули, але принаймні впорядкувати органи добору та дисциплінарні органи в судовій системі.

Нелогічно виглядає, коли ми вимагаємо в суддів проходити достатньо клопітку і важку систему добору, в той же час наші органи добору ВККС і ВРП такої процедури не проходять. Саме те, щоб поставити в рівноправність як суддів, так і тих, хто обирає суддів, тобто суддів суддів і спрямований, і розроблений наш законопроект. Я не буду детально зупинятися на всіх положеннях, фактично відреагую на те, чим він відрізняється від президентського законопроекту, і чому, на думку авторського колективу, може бути кращим базисом для законопроекту на доопрацювання до другого читання чи для спільного законопроекту, напрацьованого комітетом, ніж президентський.

По-перше, ми повністю виконуємо позицію Конституційного Суду України про потребу встановлення кількості суддів Верховного Суду в

законі. Лишаючи 200 осіб, ми вирішуємо питання з Верховним Судом України так, як це рекомендує Конституційний Суд, як це доручає Конституційний Суд. Ми пропонуємо процедуру утворення конкурсних комісій як для Вищої кваліфікаційної комісії суддів, так для Вищої ради правосуддя у повній відповідності до Конституції.

Відповідно наш законопроект дозволяє не лише оперативно, звісно, так, як буде працювати Верховна Рада і відповідні комісії, розпочати процедуру заповнення вакансій в судовій системі, а що найголовніше – не робить це механістично. Тому що дуже важливо відновити довіру до судової системи з боку українського суспільства. Про міжнародних наших партнерів говорилося багато. Ключове завдання – це, власне, довіра, щоби наші люди користалися судовою системою з гарантією на справедливе рішення. Так от, якісний добір, власне, як суддів, так і тих, хто обирають суддів, дасть гарантію того, що довіра до судової гілки влади підвищиться.

Були зауваження, що ми залучаємо, ми пропонуємо залучати експертів, пропонованих нашими міжнародними партнерами, до процедури добору. Жодних обмежень, жодних неконституційностей в цьому немає, оскільки, власне, стаття 131 Конституції України передбачає, що саме окремим законом регулюється процедура відбору. Тому, щоб не забирати час, я готовий відповідати на питання.

Ми справді закликаємо Офіс Президента бути більш відкритим в процедурах підготовки, особливо таких чутливих законопроектів. Інклюзивність всіх сторін, пропозиції всіх сторін дуже важливо заслухати. Вважаємо, що наш законопроект буде гарною основою для розвитку в подальшому, власне, реформи конкурсних та дисциплінарних органів суддівського врядування.

І один дуже великий, скажімо, такий сум з приводу того, що поданий майже півроку тому моїми колегами Олегом Макаровим, Сергієм Власенком законопроект, який би повністю втілював рекомендації Венеційської комісії,

так півроку і лежить в комітеті, і зараз ми змушені в пожежному форматі гасити ті проблеми, які є.

Дуже дякую за увагу. Готовий відповідати на ваші питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є питання до автора альтернативного законопроекту?

Народний депутат Стефанчук, будь ласка.

СТЕФАНЧУК М.О. Скажіть, будь ласка, от я дивлюся 3711, 3711-1, дуже часто це зміни в одні і ті самі статті. Чи не вбачаєте ви можливість доопрацювання 3711, коригуючи його своїми правками, винісши це на обговорення, і тоді конструктивно ми зможемо отримати гарний ефективний продукт?

ЮРЧИШИН Я.Р. Пане Миколо, дуже дякую за запитання.

Насправді, оскільки 3711 не торкається декількох дуже важливих речей, наприклад, питання Верховного Суду України, то легше робити це на базі нашого законопроекту. Але якщо в комітеті, якщо в колег з більшості є відчуття певної ревності, що авторство буде від депутатів від опозиції, ми не боремося за авторство, ми готові, якщо буде створена група до доопрацюванню законопроекту в комітеті, є така практика, з буквою "д", цілком долучитися до цієї роботи. Важливе в судовій реформі чи принаймні в реформі органів добору не авторство, а те, щоб ми дали людям доступ до справедливого судочинства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступне питання, будь ласка.

СТЕФАНЧУК М.О. Якщо дозволите, уточнююче питання. Я не тому, що там якісь ревності, виходжу чисто з позицій правових. Ми маємо висновок ГНЕУ, який говорить про те, що 3711, він просто потребує доопрацювання, а 3711-1 потребує суттєвого доопрацювання. І ми бачимо, що там є певні неузгодженості, то, можливо, дійсно варто буде долучитися і в режимі правок вивести ось цей ефективний продукт. Тим паче, що це законопроект, який спрямований на органи суддівського самоврядування і діяльність Верховного Суду, а Верховний Суд, Рада суддів і ВРП все-таки більш схиляються до позицій підтримки 3711.

Я думаю, що комітет буде готовий відкрити і обговорювати режим правок і досягнути ось цього правильного результату.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дуже дякую. Це позитивно, що, власне, комунікація з судовою гілкою влади відбувається на комітеті. Я би так само просив долучити до цього процесу і одного з ключових стейкхолдерів, так, тобто громадянське суспільство насправді як представників громадян, які є клієнтами судової влади, а з іншого боку – утримують їх як платники податків.

На даний момент ті розширені повноваження Вищої ради правосуддя, які пропонує, власне, президентський законопроект, звісно, схиляють шальки терезів з позиції Вищої ради правосуддя на підтримку, власне, законопроекту президентського.

Але я далі настоюю, що, на нашу думку, ми можемо дискутувати з Головним науково-експертним управлінням і, якщо є потреба, залучати експертів з конституційного права, зокрема, які присутні тут у залі, для того, щоб довести, що наш – легше підготувати якісніше. Але звісно, рішення буде за комітетом як за профільною структурою, яка готує законопроекти в цій сфері.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Чи є ще питання до автора?

Василь Іванович, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Скажіть, будь ласка, ви його готували, цей законопроект, як законопроект на виконання рішення Конституційного Суду щодо приведення системи судової в частині Верховного Суду в систему координат Конституції? І чи ви виходили з того, що реформування надо Конституційного Суду?

І зразу друге моє запитання. Дайте відповідь. Ви посилались на Венеційську комісію щодо конкурсної комісії. Так? Так Венеційська комісія ніде не містить про те, що надо створювати конкурсну комісію для формування кваліфікомісії. Ви знаєте про це? Знаєте.

ЮРЧИШИН Я.Р. Так. Дякую.

НІМЧЕНКО В.І. Знаєте. Тоді я хочу вас запитати, тому що ми вже це обговорювали. Скажіть, будь ласка, чи толерантною є ваша пропозиція в цьому законопроекті, посилання на донорів судової системи незалежної України? І якщо вони є донорами, то в конкурсній комісії обов'язково вони повинні мати своїх інспекторів, як ви називаєте, членів конкурсної комісії. Ув'яжіть, будь ласка, з Конституцією: донори, члени комісії, будь ласка, із Венеційською комісією.

Ну, перше. Це ви готували закон як реформування, чи на виконання рішення, з приводу чого ми зібрались сьогодні? Що у нас є проблеми з Верховним Судом, є проблеми з системою у зв'язку з цим.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую за питання, пане Василю.

Насправді "і, і" – нам потрібно як втілювати рішення Конституційного Суду, що пріоритетно, так і реформувати. Тому що на даний момент ми бачимо, що є проблеми в діяльності органів добору. І ці дві функції в даному конкретному випадку цілком реально поєднати.

Друге. Поняття "донор"...

НІМЧЕНКО В.І. Я вибачаюсь, де ви поєднуєте своїм законопроектом? Де Конституційний Суд сказав?

ЮРЧИШИН Я.Р. Перепрошую... Я не знаю, яка є процедура. Я можу відповісти, а ви потім ваші зауваження.

НІМЧЕНКО В.І. Конкретно в законі скажіть, нам не треба тут балачок.

ЮРЧИШИН Я.Р. Перепрошую, ви, коли немає аргументів, то починаєте перебивати і брати на голос.

Так от, конкретно щодо поняття "донор". Поняття "донор" визначається в Постанові Кабінету Міністрів України номер 153, а також неодноразово використовується в законодавстві, зокрема в законодавстві України про запобігання корупції: "донор – іноземна держава, уряд та уповноважені урядом іноземної держави органи та організації, іноземний муніципальний орган або міжнародна організація, що надають міжнародну технічну допомогу відповідно до міжнародних договорів України". Тобто це повністю регламентоване законодавством України поняття.

Далі. Питання стосовно, власне, вимог Конституції. Як я вже говорив, стаття 131 Конституції України зазначає, що порядок обрання призначень на посади членів Вищої ради правосуддя визначається законом. Тобто те, що і ми пропонуємо. Жодного порушення Конституції, тут можна довго з вами як би сперечатися, але давайте сперечатися аргументовано, в даному випадку немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є ще питання до автора альтернативного законопроекту? Немає.

Тоді дякую. І я надаю слово народному депутату Демченко від авторів альтернативного законопроекту 3711-2. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане голову.

Шановні колеги, шановні присутні гості, я думаю, що більшість з присутніх гостей також колеги. Чому я так думаю, вважаю? Тому що, напевно, процентів 40 з присутніх приймали участь в обговоренні саме при підготовці мого законопроекту, в якому є я автором і інші депутати, і саме ці думки були основою даного законопроекту.

Не знаю з чого починати, чи з самого законопроекту, чи взагалі з проблеми, яку ми намагаємося вирішити. Напевно, давайте з проблеми, яку ми намагаємося вирішити.

Ми – це, напевно, три автори на сьогоднішній день альтернативних законопроектів. Ну так процитую, дожилися чи, може, дореформувалися: "В період з 13.07.2020 по 17.07.2020 в палаті розгляду кримінальних справ Вінницького апеляційного суду не буде здійснюватися автоматизований розподіл у зв'язку з неможливістю утворення складу суду". В палаті з розгляду кримінальних справ. Я не знаю, чи, ну тут досить присутня кількість адвокатів, які розуміють що це означає. Ну, насамперед, що буде із запобіжними заходами і так далі. Це один з останніх прикладів того, що відбувається по всій країні, в усіх судах. Можливо, одиниці zostалися, які працюють в якомусь штатному режимі, штатному позаштатному.

Це головна проблема, яку ми намагаємося вирішити. Головна – це доступ до правосуддя громадян України. Це те, що головне є, коли ми визначаємо, хто є стейкхолдерами цих законопроектів, і чиї інтереси ми маємо враховувати при прийнятті цього чи іншого законопроекту. Це головні інтереси, а не інтереси, як тут сказали, інтереси наших донорів, наших поважних міжнародних партнерів. Ще раз скажу, з усією повагою, але якщо ми будемо враховувати лише їх інтереси, то, можливо, ми забудемо взагалі про інтереси громадян України.

Для, я думаю, більшості присутніх не секрет, що я сторонник системності, системного підходу до вирішення будь-яких питань. І це питання я також всю свою каденцію, весь рік намагаюся вирішити системно.

Я розпочав з пропозиції прийняти відповідний доктринальний документ, який передбачає кроки, першочергові кроки реформування судової системи. Ну "реформування" – це громко сказано, це перші кроки приведення порядку, все, що "горить", да. На жаль, цей документ не розглядається декілька місяців, з незрозумілих причин. Ну нема, напевне, зацікавленості нікого в ньому. Але процес же ж рухається. Навіть пан Стефанчук, який зараз мене не слухає, він знає про цей процес.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую. Сергій Олексійович, давайте будемо уникати таких закидів.

ДЕМЧЕНКО С.О. Да. Відповідна доктрина була розглянута багатьма стейкхолдерами цієї доктрини, да. І одне з питань, яке в неї закладено – це питання, пов'язано з тим, що реорганізація Вищої кваліфікаційної комісії суддів, створивши в складі ВРП замість неї відповідні кваліфікаційні палати.

Друге питання цієї доктрини – це виконати відповідне рішення Конституційного Суду, яке було прийнято в лютому цього року.

Щодо цих питань, колеги, хто не читає мій Фейсбук, там викладена вся інформація і відповідні документи, щодо цих питань позитивно підтвердили, що вони правильні і що вони підтримують саме таке їх вирішення вісім апеляційних судів України. Три апеляційні суди України сказали "проти", один – сумнівається, в нього інша позиція. Тобто більшість судів апеляційних в Україні підтримали ці два концептуальних моменти.

Серед цих судів: Миколаївський апеляційний суд, Херсонський апеляційний суд, Полтавський апеляційний суд, Вінницький апеляційний суд, Чернігівський апеляційний суд, Волинський апеляційний суд,

Житомирський апеляційний суд, Харківський апеляційний суд. Це ті суди, які підтримали.

Я вже не кажу про Верховний Суд України, який повністю підтримав ці питання, в тому числі і сам законопроект. Я не кажу вже про суддів, підкреслюю, Верховного Суду, не сам взагалі Верховний Суд, а про суддів Верховного Суду. Тому що, на жаль, поки що спілкування у нас відбувається саме із суддями Верховного Суду, і я скажу, що там також є підтримка. І в даному законопроекті також враховані їх пропозиції.

Хочу додати ще щодо стейкхолдерів, те, що я сказав. Я вважаю і пропоную взагалі і нам, нашому комітету, Верховній Раді займати позицію не тим, щоб ми слідкували за інтересами наших міжнародних партнерів, а за тим, щоб ми в них консультувалися. Щоб ми запитували їх думку, бачення. Для того, щоб ми могли отримати інше бачення і самостійно прийняти відповідне рішення, яке є на вигоду саме стейкхолдерів, справжніх, громадян України. Таким шляхом я і пішов. Я звернувся до проекту "Право-Justice".

Цитую: "Експерти проекту підтримують ідею об'єднання Вищої кваліфікаційної ради суддів з Вищою радою правосуддя. Вони багато разів підкреслювали, що занадто складна система судового врядування в Україні створює проблеми з її функціонуванням. Крім того, це призводить до недостатньої відповідальності за прийняття рішення та провал багатьох реформ судової влади, які були проведені до цього часу. Проект закону також дозволяє досить швидко створити кваліфікаційну раду, що дозволить відновити процеси оцінювання та відбору суддів протягом відносно короткого часу".

Є негативний момент, на який вони вказують. Вони вважають, що Вища рада правосуддя не готова до цього внаслідок відсутності люстрацій і перевірки членів Вищої ради правосуддя існуючої, з чим я не погоджуюся.

Чому не погоджуюся? Тому що у нас існує Конституція України, яка передбачає відповідні правила чи положення містить щодо конституційних органів, яким є Вища рада правосуддя.

Тому при всій повазі, щоб врахувати дану пропозицію наших міжнародних партнерів, ми маємо, по-перше, внести зміни до Конституції. А поки ми їх не внесли, ми почули, вони аргументовані, але ми не можемо переступити Конституцію.

Наступний момент з того ж висновку "Право-Justice". "Законопроектом передбачено, що судді Верховного Суду України будуть виконувати функції суддів Верховного Суду у відповідних сенатах". У нас тоді була розмова з ними чи сенатах, чи палатах. Вийшли на те, що необхідність є в сенатах, поясню зразу чому. Тому що було в нас двоє використання терміну "колегії", були палати і в них колегії, а є колегії засідання суддів. І використовувати один термін в різних значеннях якось було нелогічним. Тому було запропоновано, в тому числі суддям Верховного Суду, використовувати сенати, а всередині їх палати вже.

Ще раз. "Законопроектом передбачено, що судді Верховного Суду України будуть виконувати функції суддів Верховного Суду у відповідних сенатах, а рішення про їх включення має прийматись Пленумом Верховного Суду. Верховний Суд України змінює свою назву на Верховний Суд. Підкреслюю, змінює свою назву на Верховний Суд".

Хто ще не прочитав рішення Конституційного Суду з присутніх? "Відповідно до Закону про державну реєстрацію юридичних осіб..., – і так далі, – відповідно до цього закону змінює назву та продовжує свою діяльність, продовжує свою діяльність як Верховний Суд з усіма наслідками, передбаченими законом. З першим днем роботи кваліфікат Вища кваліфікаційна комісія суддів припиняє свою діяльність та ліквідується, а мандат її членів припиняється. Запропоноване рішення стосовно статусу суддів Верховного Суду України та переведення їх до складу Верховного Суду здається розумним. Також такий спосіб вирішення проблеми двох існуючих верховних судів здається більш правильним з юридичної точки зору ніж той, який запропонований в законопроекті 3711". Це дослівно.

А я хочу підкреслити, що він правильний не тільки з точки зору юридичної, але він правильний з точки зору логічної, і він правильний з точки зору виконання рішення Конституційного Суду. Колеги, і це рішення, яке потрібно виконувати у Верховній Раді України. Якщо ви його не виконаєте або виконаєте в суперечність з ним, значить, ви порушили виконання, ви його не виконали або виконали не так, як передбачено цим рішенням. Це порушення рішення суду.

Є у мене відповідний висновок, який надала Вища рада правосуддя, пов'язаний в тому числі з питаннями, які є концептуальними в моєму законопроекті. Я думаю, що всі про них знають. Пропонується вирішити проблему з Верховним Судом України і Верховним Судом через перейменування, тим самим виконати в повному обсязі рішення Конституційного Суду.

І другий момент – якнайшвидше запусити добір суддів, кваліфіціювання суддів через утворення нового органу, а саме кваліфікаційних палат у Вищій раді правосуддя.

У відповідному висновку Вища рада правосуддя торкається питання, пов'язане з тим, що є логічним ліквідація Вищої кваліфікаційної комісії суддів і передача повноважень до ВРП. Вони не кажуть, що це неправильно, вони не кажуть, що я дурний, що якась негарна ідея, вони вказують лише на те, що, на їх думку, це правильно, але, можливо, це надо зробити трохи пізніше, що це може бути не на часі. І на їх думку, вони вважають, що на часі зараз запусити ВККС, а потім ми вже прийдемо до цього, що нам пропонувала Венеційська комісія, що... Я впевнений, що більшість присутніх тут згодні, що це треба буде зробити колись. Але є те "але", з якого я почав, колеги.

Вінницький апеляційний суд. Були питання тут, конкретні питання: скажіть дату, коли буде початок, коли відновиться добір кваліфікуювання, коли запрацює Вища кваліфікаційна комісія суддів, якщо ми проголосуємо законопроект 3711? Нам не надали цю відповідь. А я її надам. Не раніше

слідуючого року. Не раніше! Це в найкращому випадку – на початку слідуючого року. В найгіршому – це десь через рік, в найгіршому.

Чому в найгіршому? Такий можливий варіант. Тому що багато участь приймають стейкхолдерів, від яких залежать ті чи інші дії. Тому що сам законопроект передбачає протиріччя Конституції і щодо суб'єкту, який має надавати відповідних кандидатів до комісії відповідної, а також і щодо процедури взагалі – надання по одній особі на одну посаду, коли немає взагалі вибору, що протирічить прямо Конституції. Немає дискретності в цьому питанні, колеги. Яке рішення, хто його приймає? Комісія приймає? Так давайте просто їй надамо ці повноваження, навіщо ми видумуємо щось незрозуміле, якщо дається одна кандидатура на одне місце.

Було питання нашого колеги депутата: чи є можливість, до законопроекту, якось доопрацювати і зробити з нього там більш гарний? Я не впевнений. Більше того, я впевнений, що немає можливості об'єднати законопроекти 3711, 3711-1. Чому? Тому що вони різні по філософії підходу до міжнародних стейкхолдерів.

3711-1 пропонує в повному обсязі виконати зобов'язання, передбачені на сьогоднішній день меморандумом перед МВФ. А як ми чули зараз одного з авторів, як мінімум, підписантів даного законопроекту, у нього позиція така, що це не на часі це питання, буде окремим законопроектом. Ми взагалі не розглядаємо питання відносин з МВФ у даному законопроекті, він є точечний. Тому неможливо їх об'єднати, давайте один одного не обманювати.

Чи можливо об'єднати 3711 чи 3711-1 із законопроектом, який зареєстрований мною з моїми колегами, 3711-2? Буду відвертий, неможливо. Чому? По двом причинам. По-перше, ідеї, які закладені в 3711, в 3711-1, те, що, можливо, відповідає Конституції та сьогоднішньому дню, вимогам, вони вже присутні у законопроекті 3711-2.

Наприклад, Меморандум України з МВФ. Я вже казав про це, ми не можемо його виконати у повному обсязі зобов'язання, які ми взяли, Україна,

на себе без внесення змін до Конституції. Але, відповідно до тексту меморандуму, у нас є зобов'язання у жовтні місяці прийняти зміни до Закону "Про судоустрій", які відображатимуть відповідні вимоги, зобов'язання по меморандуму. Як це ми можемо зробити? Ми ж взяли на себе зобов'язання, ми можемо зробити лише в рамках Конституції.

Наш законопроект пропонує передбачити відповідний орган, за участю міжнародних експертів, при Вищій раді правосуддя, як консультативний з відповідних питань, які перелічені в законі, а також з інших питань, які додатково будуть визначені в положенні Вищої ради правосуддя. Що це таке? Це є намагання, це є крок назустріч до виконання наших зобов'язань перед МВФ. Але крок до виконання цих зобов'язань в межах Конституції, а не в межах популістичних якихось ідей, які завтра той же Конституційний Суд зробить як 1008. Вже нарицательным стало, на жаль.

В чому в нас є неможливість, різність концептуальних підходів. Щодо Верховного Суду України, проблеми, і Верховного Суду. Це не їх проблема насамперед, це проблема, на жаль, я не знаю конкретно, але хай це буде так – учасники, які зробили те, що зробили, і що Конституційний Суд визнав ганьбою для нас усіх з вами і неконституційним.

Конституційний Суд визначив конкретно, що відбулося, на його думку, внаслідок змін до Конституції відповідних. Відбулося перейменування, не реорганізація, не ліквідація – перейменування Верховного Суду України на Верховний Суд. І іншого у нас з вами вибору немає, як втілити в життя саме такий підхід – рішення Конституційного Суду. Не знаю, можливо, хтось може його оскаржити з якихось причин, але наскільки я свідомий в юридичному плані, то такої можливості ні в кого не існує.

Тому, будь ласка, якщо ми виконуємо рішення Конституційного Суду, то ми його виконуємо. Якщо ми його..., то потім, я ще раз кажу, буде ще одне рішення суду, яке вже нас, а не ми його, якщо це потрібно. Для чого тільки?

Я думаю, що в питанні вищих судових інстанцій, на жаль, на сьогоднішній день в множині, треба ставити таку крапку, яка вже кінцева, що неможливо вже переписати його заново.

Необхідно визнати, що дійсно, на мою думку, було у деякій формі, спотвореній формі, було рейдерство Верховного Суду України. І, розумієте, я не знаю, хто стикався як адвокат, юрист, а можливо, не дай Боже, власники, з питаннями рейдерства, то вони знають, що повернути те, що рейдернули, неможливо, в цьому смисл взагалі. І якщо ми зараз допоможемо поставити крапку, що це повернути неможливо, переступивши через рішення Конституційного Суду, ми лише підтвердимо, що навіть на вищому рівні ці питання ми безсильні... Ми – це влада, законодавча влада.

І друге питання, колеги. Друге питання концептуальне, питання, пов'язане з тим, чи на часі дослухатися до рекомендацій Венеціанської комісії. Чи на часі все-таки замість двох органів, щоб ми отримали все-таки орган ВРП, структурувати відповідне питання, спростити відповідні кваліфіоціювання та добір суддів технічно, щонайменше.

Мені багато кажуть, в тому числі з авторів даного законопроекту, що, Сергію, ти поза часом, ти десь випереджаєш свій час. Колеги, я нікого не випереджаю. Я вам скажу більше, завтра ми будемо запізнюватися, якщо ми це не зробимо, завтра це не буде мати взагалі ніякого сенсу.

Ви розумієте, якщо б не було проблеми, нагадую, Вінницький Апеляційний суд та інші, якщо б не було проблеми, що нам треба не через рік вирішувати питання із складом існуючих судів, з наповненням існуючих судів, а вже сьогодні, вчора треба було вирішувати це питання, я був з вами згодний. Але так сталося, що це є взагалі єдиний спосіб на сьогоднішній день, який передбачає швидке поновлення добору суддів, оцінювання суддів. Найшвидше, на мою думку, – це місяць. На думку членів ВРП, з ким я спілкувався, – десь до двох місяців.

Але є головне. Мені багато кажуть про те, що ВРП не справиться, ВРП не зможе. Скажу, що ВРП зможе, більш того, ВРП тут присутнє і воно може підтвердити цю інформацію. Я за свої слова відповідаю.

Колеги, це єдиний спосіб вирішити проблему дійсних стейкхолдерів в сьогоднішньому цьому питанні – громадян України, жителів нашої країни. Немає іншого варіанту, не буде завтра.

Щодо окремих питань законопроекту. Ну я хочу так, не вихваляючись в цьому питанні, але скажу так, що дійсно законопроект більш концептуальний, більш обґрунтований, більш системний. Випереджаючи там питання, пов'язане з тим, що є висновок негативний ГНЕУ.

Колеги, я надав всім своїм колегам комітету обґрунтування, що там більшість – це припущення, а деякі питання просто існують в усіх законопроектах. Наприклад, питання, пов'язане з тим, що ми як автори законопроекту неправильно зареєстрували цей законопроект, що неможливо було в цьому законопроекті включати норми, які вносять зміни до інших законів. Це всі три законопроекти виглядають так, але ці зауваження надали лише нам і, на скільки я знаю, законопроекту 3711-1. По 3711 чомусь ці зауваження не надали, хоча він ідентично структуровано. Більш того, вони не праві, тому що відповідні зміни до інших законів містяться в "Перехідних і прикінцевих положеннях" до даного законопроекту, а не в тілі законопроекту.

Більше того, колеги, вдумайтесь в те, що вони кажуть, що ми не мали вносити зміни в інші закони. А іншим пунктом вони нашому авторському колективу вказують як проблему те, що ми не внесли в інші закони зміни, не подали одночасно. Тут вони кажуть, що ми не могли, а там – що ми мали зробити це. А чому ми не зробили? Я скажу чому. Тому що відповідні зміни, дійсно, вносяться окремим законопроектом. Ми з вами проголосували, що зміни до процесуальних кодексів відповідних – окремим законопроектом. Вони будуть внесені окремим законопроектом. Нема в цьому взагалі жодних питань.

Колеги, я прошу серйозно звернути на це увагу. Питання таке, за яке нам або буде соромно, або ми з вами будемо горді. Все залежить від того, як ми з вами його вирішимо.

Я не буду там вспоминати, що колись ми приймали якісь закони, за які нам соромно зараз. Давайте далі рухатися. Давайте, щоб нам надалі не було соромно.

Дякую. Якщо є питання, я готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка. Є питання.

Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Сергій Олексійович. Дякую за те, що ви надали нам можливість ознайомитися з вашими рекомендаціями, зауваженнями.

Але у мене виникло таке питання. Ви пропонуєте, щоб кількісний склад Верховного Суду України затверджувала Вища рада правосуддя за поданням Пленуму Верховного Суду. Так?

ДЕМЧЕНКО С.О. Є ще один варіант...

КАЛАУР І.Р. Вибачте, давайте я закінчу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович!

ДЕМЧЕНКО С.О. Ви ж спитали: так чи ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, ми вас слухали уважно. Я так розумію...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, у мене запитали: так чи ні? Я тому відповідаю зразу ж.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович, будь ласка.

КАЛАУР І.Р. Якщо брати по аналогії до Пленуму Верховного Суду України, це колегіальний орган, в який входили всі судді Верховного Суду України. Тому я розумію так: якщо ми зараз змінюємо назву Верховного Суду України, то Верховний Суд буде сформований лише тоді, вірніше, Пленум Верховного Суду буде сформований лише тоді, коли судді Верховного Суду України перейдуть до Верховного Суду. Але, з другої сторони, оскільки нема пленуму, ми не можемо затвердити чисельний склад Верховного Суду. Ви ставите в якусь таку тупикову ситуацію оце питання розв'язання кількісного складу Верховного Суду України.

Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Шановний Іван Романович, є все, з вами погодився б, якщо б не одне "але". Відповідний законопроект пропонує встановити – встановити кількість суддів Верховного Суду, закріпити в законі 200 осіб. Тобто в нас те питання, яке я задавав колезі авторства іншого законопроекту, воно визначено. У нас встановлено, на відміну від того, що на сьогоднішній день взагалі не визначено це питання.

Чому 200 осіб? Тому що так було, 200 осіб. Я не знаю, чим керувалися попередні, ну напевне чимось керувалися. Але це питання, якщо не 200 має бути, а інша кількість встановлена законом, то ми з вами, колеги, до другого читання зможемо обґрунтувати, враховуючи думки всіх присутніх, яка кількість має бути встановлена, якщо не 200.

Тому юридична визначеність в даному питанні вирішена єдиним законопроектом з трьох, а саме – 3711-2. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук, будь ласка.

СТЕФАНЧУК М.О. Дякую. Я, на жаль, не підписаний на ваш Фейсбук, тому вимушений задати особисто ті питання, які ви там висвітлювали. У мене є цілий ряд питань з цього приводу.

Перше, ви кажете, що автори законопроекту 3711 і 3711-1 не можуть дати відповідь, коли запрацює ВККС. Я думаю, що у вас теж не може бути такої відповіді, тому що ви ліквідуєте ВККС як явище і пропонуєте кваліфпалату ВРП. Так от у мене питання: коли запрацює кваліфпалата ВРП?

ДЕМЧЕНКО С.О. Пане Микола, ви якщо були б моїм учнем, я вам поставив би двійку, тому що ви не слухаєте лектора, коли він доповідає питання, а потім задаєте питання по тих питаннях, що він озвучив уже, розумієте. Це трошки так... неповага до лектора мінімум.

СТЕФАНЧУК М.О. Слава Богу, я – не ваш учень, але я хотів би почути дату.

ДЕМЧЕНКО С.О. Щоб не казати про вас, да, ну на жаль.

СТЕФАНЧУК М.О. Дату, конкретну дату – 20 січня, 30 липня... 128 березня?

ДЕМЧЕНКО С.О. Дивіться, конкретну дату я вам назвав. Це, на мою думку, я впевнений, що це один місяць з дати прийняття закону, і коли він набуде чинності. В моїй редакції – один місяць. Є позиція членів ВРП, які вважають, що їм потрібно буде від місяця до двох.

Тобто, на мою думку, це один місяць, на думку членів ВРП, давайте зважати, що це два місяця.

СТЕФАНЧУК М.О. Тобто не раніше наступного року, правильно?

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, якщо закон буде прийнятий в другому читанні в жовтні місяці, то це буде у нас листопад, грудень, це в грудні місяці вже запрацює. А якщо буде прийнятий законопроект 3711 або 3711-1, то ви можете рахувати, що запуск буде через півроку, що це ще раніше. Тобто це буде десь березень, в кращому випадку квітень місяць. Але, на мою думку, ще раз кажу, це буде не раніше ніж через рік з дати прийняття цих законопроектів. Тому у вас є вибір.

Є ще один варіант, пане Миколо, який я вам запропоную. Зробимо позачергове засідання Верховної Ради України, не поїдемо у відпустку, а проголосуємо даний законопроект в другому читанні через тиждень, якщо приймемо в скорочені строки подання правок. Якщо ми через два тижні...

У нас сьогодні, дивіться, 15 липня, ми з вами 1 серпня, хай буде 5 серпня, можемо проголосувати в другому читанні даний законопроект з усіма правками, наработками в нормальному режимі. І у вас відповідь на ваше питання буде – 5 жовтня, коли у нас запрацює, відновиться добір суддів і почнеться кваліфіціювання, відновиться кваліфіціювання суддів.

СТЕФАНЧУК М.О. Тобто по суті, по аналогії так само як і 3711.

ДЕМЧЕНКО С.О. У вас є можливість або отримати 5 жовтня, або це отримати також 5 жовтня, але 2022 року. Обирайте, пане Миколо. Але зважайте на те, що це робиться не для вас, не для мене це робиться, а для наших з вами виборців і інших жителів країни, які на сьогоднішній день потерпають від відсутності, взагалі від відсутності судді. Не взагалі від того, що рішення вони не можуть, взагалі відсутні суддів. Вони ходять по суду, кажуть: "Ау!". А їм відповідь – да.

Дякую.

СТЕФАНЧУК М.О. Наступне питання в мене буде. Ви пропонуєте такий чудовий орган чи що це, консультативний орган як громадська рада

міжнародних експертів. Я намагався розібратися, чим вона займається і вона займається двома речами. Вона, згідно вашого законопроекту, перше – не втручається в здійснення правосуддя, а друге – обирає собі голову. І все. От якийсь такий дуже дивний орган, який не втручається в правосуддя і обирає голову. А вже голова виступає від її імені. От який смисл в цій чудо громадській раді міжнародних експертів?

ДЕМЧЕНКО С.О. Ще одна двійка, але зараз за невивчення вже матеріалу, пане Миколо, який ви намагаєтесь якось критикувати.

Я перепрошую, за старою системою вчився, але двійка, я так думаю, і зараз є, одиниця хай буде. Скільки? Тут я не сперечаюся, тут ви більший спеціаліст. Пані Ольго, приймається. Хай буде 60.

Два моменти, пане Миколо. Перший момент, що це є консультативний орган. Чому консультативний, я думаю повторювати не потрібно, ви попередню лекцію чули уважно, що Конституція на сьогоднішній день не передбачає іншої можливості ніж створення консультативного органу при ВРП.

Другий момент. У відповідному законопроекті передбачено питання, щодо яких вони здійснюють свої повноваження. Вони надають, як консультативний орган, допомогу у визначені кількості суддів, організаційних питаннях та інших питаннях, я не перелічую їх всі, які будуть визначені додатково ще додатково до визначених законом окремим положенням Вищої ради правосуддя. Я думаю, це більш ніж несправедливо. Якщо вони консультують Вищу раду правосуддя, то, напевно, Вищій раді правосуддя і необхідно визначатися в яких питаннях їм необхідна консультація, а не мені, а не пану Миколі. Правильно?

Ще раз, я не почув.

СТЕФАНЧУК М.О. Я кажу, тобто в нас на сьогодні некомпетентна Вища рада правосуддя, яка потребує консультацій? Тобто ми що набрали якихось, вибачте на слові, двієчників, чи як?

ДЕМЧЕНКО С.О. Микола, я не знаю до кого з цим питанням ви звернулися, до керівника Вищої ради правосуддя, напевно, чи компетентні вони, чи ні, вони вам відповідають, якщо ви сумніваєтесь.

СТЕФАНЧУК М.О. Ви пропонуєте їм ще один консультативний орган.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я не сумніваюся в компетентності членів Вищої ради правосуддя, насамперед, тому що вони є обрані в законодавчо встановлений спосіб і передбачений Конституцією конституційний орган.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я прошу по одному, будь ласка. Закінчиться відповідь, тоді будуть питання.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я ще раз звертаюся до моєї лекції, яку, на жаль, ви взагалі прослухали. Я звертаюся і вказую на те, що причина визначення в моєму законопроекті даного органу – це намагання виконати в можливий на сьогоднішній день конституційний спосіб наших зобов'язань перед МВФ.

Більш того, я вважаю, що розумна думка, яку можна послухати і порівняти зі своєю, ну завжди це приємно. Я, наприклад, вважаю для себе, що приємно, коли є думка інша, що я можу зробити більш правильне рішення.

Якщо ви вважаєте, що ні, що треба жодних думок не слухати, жодних, я не знаю, консультацій не чути, не дивитися інші варіанти, які пропонуються, рішення, які бачення є. Чому ні? Ви що сама розумна людина в цьому приміщенні?

Дякую.

СТЕФАНЧУК М.О. Третє, останнє питання. Останнє питання у мене до автора. Я так розумію, що разом зі мною "двійки" мають отримати Вища рада правосуддя, Рада суддів і Голова Верховного Суду нашого сьогоднішнього, оскільки усі вони троє вважають, що даний законопроект, він неспроможний абсолютно.

Ви сказали, що Вища рада правосуддя не каже, що ви неправі. Давайте підніmemo висновок Ради правосуддя, дивимось, от: "Вища рада правосуддя в цілому не підтримує законопроект 3711".

А це якось не зовсім чесно з вашого боку, апелювати такими речами. Рада суддів не підтримує, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Миколо, ми потім надамо слово представникам. Давайте питання.

СТЕФАНЧУК М.О. Верховний Суд – не узгоджений із законодавством, каже, цей проект. Так от, питання в чому...

ДЕМЧЕНКО С.О. Пане Миколо, а в чому неузгодженість законодавством, скажіть, будь ласка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, вам ніхто не заважав задавати питання, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Питання дуже просте. На сьогодні ви нам, скажімо так, під "приправою" правової матерії і під якимось таким новим "оксамитом" пропонуєте "діряву якусь таку ганчірку", придбану за ціною золотої парчі, і намагаєтесь просунути її в парламент. При цьому всьому Верховний Суд каже, що це неузгоджений законопроект, Рада суддів не

підтримує його, Вища рада правосуддя не підтримує, ГНЕУ (Головне науково-експертне управління) каже, що концептуальні неузгодженості є в цьому законопроекті. І при цьому ви кажете, що ваш законопроект є найкращим.

Ну, то тоді, я думаю, що нашим колегам разом зі мною треба прийти до вас із заліковкою і отримати "незачет". Або ж проблема в чомусь іншому.

Я хотів від вас почути, як так сталося, що ви пропагуєте прийняти законопроект, який не приймається ні ГНЕУ, ні тими суб'єктами, на яких він спрямований. А у нас основні суб'єкти все-таки – це Верховний Суд, це ВРП, це Рада суддів.

Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую за запитання.

Ну, по-перше, давайте так, щоб поставити крапки на цьому питанні. Це вас більш за все затронуло, що ви отримали "двійку", так? Напевно, в своєму житті ви їх не отримували.

Ну, по-перше, ви не є рупором комітету, ви звичайний член.

СТЕФАНЧУК М.О. Так, як і ви.

ДЕМЧЕНКО С.О. А я не претендував на рупор комітету, на відміну від вас. Ви сказали, що ви нібито, як і всі колеги, не отримаєте залік з даного питання. Вони отримають, пане Миколо, а ви – ні, тому що ви просто не слухали. Я ж не кажу, що ви не зрозуміли. Можливо, ви і не зрозумієте, якщо послухаєте. Але у даному випадку, я думаю, що у вас є ще можливість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Олексійовичу, давайте з повагою один до одного. Тут всі народні депутати, давайте все ж таки уникати таких натяків. Будь ласка, я вас дуже прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ми з повагою один до одного, але... Дякую. Дуже з повагою.

Тепер щодо позиції відповідних органів. Шукайте також відповідь в першому питанні. Відповідні органи нададуть свою позицію зараз, кожен з них. Але це питання не до вас, це питання до керівника комітету, він їм надасть слово.

І третій момент, пов'язаний з тим, що ви знову, на жаль, от той момент, що ви лозунгами кажете про те, що нібито відчуваєте. Тут не лозунги мають бути, тут має бути по суті. Ви ж колись казали про те, що не відповідає нібито закону. Ви ж не кажете, що саме не відповідає, якому закону. Ви коли цитуєте, що концептуальні мають проблеми, посилаючись на висновок ГНЕУ, так я вам скажу, що навіть, якщо б ви його прочитали би уважно, ви б не змогли сказати, які саме концептуальні проблеми. Не тому, що ви не розумієте, ви розумніший, ніж я, а тому що в цьому висновку немає цього. У них немає цього, немає конкретики. Є лише твердження, необґрунтовані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. А щодо своїх колег я вам скажу ще раз і підтверджу, що за свої слова я відповідаю, тому що з кожним з них говорив. Щодо колег з Вищої ради правосуддя, строки я вам сказав, спілкування я з ним мав. Впевнений в тому, що вони спроможні здійснити відповідні функції і допомогти на сьогоднішній день усім нам, тому що вони єдині осталися, які зараз можуть це зробити. Немає більше нікого. На жаль, ні ви, ні я, Миколо, це не зробимо.

Щодо Ради суддів я вам скажу також. Вони підтримали в повному обсязі мою доктрину. Але, як я сказав у своїй лекції, вони вважають, що не на часі на сьогоднішній день питання, пов'язане з реорганізацією Вищої кваліфікаційної комісії в кваліфікаційну палату Вищої ради правосуддя. Але щодо не на часі, я вам сказав свою думку і своє бачення, і наших авторів цього законопроекту.

Кого ви ще назвали? Верховний Суд? Давайте так, я дуже чесна людина насамперед і за це завжди страждаю, але, напевне, я так по життю йду. Судді Верховного Суду насамперед, ще раз кажу, висловлювались і давали свої зауваження, які були враховані в законопроекті. І питання, пов'язане з тим, що йти через перейменування чи через реорганізацію, на жаль, всупереч Конституційному Суду України, воно більш пов'язане, напевно, з посадами, які зараз в Верховному Суді існують і які займаються. Але це питання було вирішено в даному законопроекті таким чином, що це питання у відання самому Верховному Суду, суддям Верховного Суду. Вони мають вирішити ці питання. Вони, це їх питання. В мене немає мети, щоб когось замінити чи щось перегрузити, одних суддів на інші. Ні, дайте їм працювати. Мене влаштовує діючий Голова Верховного Суду. Хай працює, якщо він влаштовує суддів. Це є робочий колектив, наскільки я розумію, їм обирати керівника, а ні вам чи мені.

СТЕФАНЧУК М.О. Дякую вам за відповідь. Без аргументів.

ДЕМЧЕНКО С.О. Тому, будь ласка, зверніть на це увагу.

СТЕФАНЧУК М.О. Я почув, Сергію Олексійович, дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. І коли ви думаєте про те, що можна лозунгами, не говорячи по суті, вирішити питання, то ми вже лозунгами вирішували і не розглядаючи по суті інші законопроекти. Тому, я думаю, це не є логічним.

СТЕФАНЧУК М.О. Дякую. Я отримав відповідь на своє питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Є ще запитання? Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Я хотів би запропонувати, щоб і представники судової влади теж виступили...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це і є також моє зараз... Дякую за пропозицію.

ДИРДІН М.Є. І, по-перше, щоб виступили і послухали інформацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Я надаю слово голові Вищої ради правосуддя.

ВЛАСЕНКО С.В. Ми говорили про те, щоб висловилися члени комітету по законопроектах, а потім вже запрошені. І це коректно буде, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді я пропоную висловитися кожному члену комітету, який бажає. В мене пропозиція: з урахуванням того, що вже багато було сказано, висловити свою позицію і пропозицію, якщо є, щодо підтримки того чи іншого законопроекту. Потім ми перейдемо до представників наших шановних судової влади.

Будь ласка, народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане голову.

Я спробую коротко, бо, дійсно, дуже багато було сказано. Є дві речі, які ми сьогодні плутаємо. У нас є нагальна гаряча потреба вирішити два питання. Це питання, пов'язане із запуском ВККС. Тому що тоді судовій системі "гаплик", якщо не буде запущено ВККС найближчим часом.

І друге питання, яке нагально треба вирішити – це статус Верховного Суду України і розв'язання саме цього питання. І тоді би це був точковий

законопроект. Не було жодного точкового законопроекту. Всі законопроекти змішують дві речі: вирішення нагальних питань – раз, і друге – концептуальні засадничі питання.

Як тільки ми увійдемо в дискусію по засадничих питаннях, чи треба зливати ВККС з ВРП, чи треба ще щось робити, ми просто в цьому потонемо і не вирішимо нагальних, ключових питань.

Тому нам треба відділити насіння від полови, розв'язати у якнайшвидший спосіб два питання, не обговорюючи зараз концепції, якої немає, як другий раз мені говорить представник Офісу Президента.

А всі інші питання треба розв'язувати після того, як буде вирішено концептуальні питання, і після того, як ми їх реально і глибоко продискутуємо.

У мене є, припустимо, аргументи проти можливого об'єднання ВККС і ВРП. Ну, це не мої аргументи, це аргументи Конституційного Суду України. Можливо, проти цього є контраргументи. Але це питання не на часі.

Давайте повиділяємо із всіх законопроектів все, що не стосується двох коротких питань. В середині цих двох питань у нас є підпитання.

Припустимо, у питанні ВККС у мене є велике питання щодо ролі і участі так званих міжнародних експертів, і питання, пов'язані у зв'язку з цим із втратою суверенітету української держави, якщо ми даємо формувати дисциплінарні органи судової системи представникам іноземних держав. Чи є в даному випадку втрата частини суверенітету? У мене є глибоке переконання, що є така втрата.

І до речі, коли нам посилаються на висновки Венеційської комісії, я хочу нагадати загальний принцип Венеційської комісії, що такі органи обираються суддями, більшість повинні скласти судді, обрані суддями або судді у відставці. Ось принцип Венеційської комісії, якщо тут хтось спекулює висновками Венеційської комісії.

Тому давайте говорити про те, на жаль, жоден із законопроектів не торкається лише цих питань, жоден із законопроектів, де є інші питання

концептуального характеру. Один чогось збільшує повноваження Вищої ради правосуддя і каже, що у нас тут на меті є зближення цих двох органів. А я не знаю, чи треба зараз це обговорювати.

Давайте швидко проговоримо два питання, їх вирішимо в такий спосіб, щоб у нас до кінця року запрацювало ВККС за будь-яких обставин. Давайте приберемо... Можливо, давайте приберемо всі комісії по обранню комісій, знаєте, спецконтроль над спецнадзором. Давайте це все поприбираємо. Давайте швидко сформуємо ВККС, давайте скажемо, що це тимчасове ВККС, але давайте її швидко запустимо, так, щоб вона могла заповнювати нам вакансії в судах, там, де у нас дійсно є проблеми з відправленням правосуддя. І давайте....

І в другій частині давайте концептуально вирішимо, що ми робимо з Верховним Судом і Верховним Судом України. І тут я з колегами погоджуюсь, що, на жаль чи на щастя, ми можемо дивитися на це як завгодно, але Конституційний Суд чітко сказав: відбулося перейменування, не реорганізація, не ліквідація, перейменування. І, виходить, якщо ми хочемо виконувати рішення КС, давайте виходити із цієї презумпції, із цієї концепції. Якщо ми хочемо виконувати щось інше, давайте виходити з іншої концепції і з іншої презумпції. Як уже це зробити – це друге питання, це абсолютно друге питання. Давайте це обговорювати, а не... Я розумію, що в концептуальних баталіях ми зараз потонемо.

І, до речі, ви знаєте, ще ремарка одна, вибачте, на жаль, немає заступника голови Офісу Президента, але я думаю, що йому перекажуть все-таки, оскільки є представник, незважаючи на те, що є в цьому проблема. Але, шановні колеги, давайте теж чітко скажемо. Я розумію, що зараз Офіс Президента – найбільший захисник судової системи. Але вони, вони, і я на цьому наполягаю, вони створили цю проблему законопроектом 1008, який вони сюди принесли абсолютно непідготовлений, абсолютно антиконституційний, очевидно антиконституційний, але який вони проломлювали через цю Верховну Раду, так само, як вони зараз будуть

проломлювати 3711. 3711 – такий самий недолугий, як інші законопроекти, і він абсолютно також не вирішує тих питань у спосіб, який передбачений і рішенням КС, і Конституцією України.

Тому давайте, може, я розумію таку, знаєте двоїстість зараз статусу членів комітету від найбільшої фракції, але давайте спробуємо на хвилинку, з одного боку, забути про те, що автор – Президент, 3711. Я розумію, що вам це важко, але давайте спробуємо це зробити. І давайте не будемо повторювати помилок з 1008, коли знову будемо ламати парламент через коліно, через півроку знову отримаємо чергове рішення КС і отримаємо знову таку саму ситуацію, і повернемося назад в точку G. І будемо знову говорити, що "ой-ой-ой, у нас, дивіться, у нас недобір суддів, у нас недобір того, бо у нас знову все стоїть" і так далі.

Давайте технічно вирішимо два питання і принаймні чітко для себе скажемо, що це точковий законопроект, він дійсно не має ніякого відношення до концептуальних питань. Він точково вирішує дві проблеми, які в нас реально горять.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Звичайно, хочу висловити свій жаль, що таким чином організована робота ініціаторами законопроекту. Що протягом майже року одна інституція, і не тільки одна, багато інституцій зараз просто розвалюються, інші не створюються.

Переходячи до законопроекту 3711, який мав би бути поданий, на мій розсуд, десь місяці два до тої дати, коли він був поданий, він є недосконалим. На жаль, консультації з політичними силами, які могли би забезпечити швидке прийняття цього законопроекту в першому читанні і в цілому, і до кінця цієї сесії вирішити питання щодо формування конкурсної комісії і

відповідно формування Вищої кваліфікаційної комісії, цього не відбулося у зв'язку чи з неспроможністю, чи з небажанням проводити такі консультації, направлені саме на досягнення результату.

Дуже шкодую, що моє питання, яке два рази задав, щодо планування якоїсь проектної роботи, яка має бути присутня в будь-якому проекті, який має початок, має кінець, виявляється, що кінцем цього проекту була просто подача до Верховної Ради законопроекту без абсолютно будь-якого піклування про те, щоб він був прийнятим. Я абсолютно щиро на минулій нараді, і раніше, і в приватних розмовах наполягав на тому, що треба зосередитись на тому, щоб подати законопроект.

Але мій колега Сергій Власенко, якого я дуже поважаю, назвав два питання. При всій повазі до суддів Верховного Суду України, я вважаю, що для консолідації і швидкого прийняття рішень треба було подавати законопроект з одним питанням – щодо формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів, і це можна було зробити. І для цього треба було провести узгодження цього законопроекту з усіма політичними силами для того, щоб не наполягали на другому читанні. І у нас ще був час, навіть тиждень. Ніхто цього не зробив. Хоча бажання в деяких членів команди було. Але я так розумію, що їх не почули.

Що ми зараз маємо? Ми зараз маємо не просто статистику кількості вакантних місць в суді, яку прочитав заступник голови Офісу Президента з розумінням, що на жаль, саме ця установа є першопричиною цієї ситуації. Хочу сказати, що зараз громадяни, які бажають отримати прогнозоване, справедливе швидке рішення в суді, все менше мають змоги отримати таке рішення. На жаль, не розуміючи усіх оцих перипетій законодавчо-, виконавчо-, президентсько-судової дискусії, вони думають, що винні тільки судді і суди. Хоча ми розуміємо, що судді і суди все менше і менше є винні, бо їх стає все менше і менше, і все менше спроможності обслуговувати таку кількість позовів і виносити рішення. Тим більше, що в деяких судах просто немає жодної людини, в деяких, більше 80 суддів – один суддя, а в деяких

апеляційних інстанціях немає колегії для того, щоб розглядати апеляції. І це ситуація, яка має бути просто першочерговою у тих людей, політиків, які взяли на себе відповідальність і взяли на себе повноту влади. І на жаль, ми маємо те, що зараз маємо.

Підсумовую. Стан, який ми зараз маємо із законотворчої роботи, говорить про те, що майже немає шансів, що буде прийнятий законопроект у двох читаннях. Можливо, він буде прийнятий в першому читанні і голосування по ньому буде або на позачерговій сесії, ще попробуйте її зібрати, або у вересні, скоріше за все. І треба далі відкрити законопроект один з тих, що є, чи всі, і далі рахувати, в якому законопроекті які строки формування конкурсної комісії. Це приблизно під новий рік в разі, якщо все складеться і не буде ніякого там оскарження і всі спрацюють досить синхронно.

Обираючи з трьох законопроектів, з яких можна потім в другому читанні звести до більш-менш ідеального, такого, який влаштує всіх, при тому, що всі недосконалі, я би запропонував законопроект 3711 з позначкою 1, який спрощує систему роботи Вищої кваліфікаційної комісії. Я вважаю, що зараз недоцільно передавати затвердження і початок роботи відтягувати затвердженням всіх внутрішніх документів Вищої ради правосуддя, при всій повазі, це просто буде затягувати процес, вважаю, що це не потрібно. Вважаю, що вирішуються питання щодо обрання нових членів ВККС, не чіпаючи зараз ВРП, вибачте, не чіпаючи зараз осіб, які обрані в конституційний спосіб, виконують свої повноваження.

Ті пропозиції, які містяться в законопроекті 3711, дозволяють проводити фільтр, поставити фільтр, аналогічний фільтр, який стояв при обранні суддів Вищого антикорупційного суду, а потім з тих осіб, які визнані доброчесними, визнані Конституцією органи можуть делегувати до конституційного органу Вищої ради правосуддя своїх представників. І таким чином, взявши за основу 3711 з позначкою 1, я вважаю, що ми будемо шукати компроміси, консолідацію і будемо все робити для того, щоб вже в

перший тиждень наступної сесії, це, значить, до 7-го чи якого вересня прийняти законопроект, просити Президента його підписати, запропонувати суб'єктам вказаного законопроекту сформувати конкурсну комісію, сформувати ВККС і, можливо, нам повезе і ще в грудні почне працювати Вища кваліфікаційна комісія суддів. Попросити, щоб керівники реформ не робили такі безпідставні заяви щодо долі суддів.

Сподіваюсь, що знайдуться голоси скасувати цю абсолютно ганебну норму про зменшення суми суддівської винагороди, яка є однією з гарантій суддівської незалежності. І таким чином, можливо, в суддівському корпусі ми поповнимо, суддівський корпус ми поповнимо двома з половиною тисячами достойних представників. А колеги, які пройшли оцінювання, які були відповідно до процедури, яка була затверджена через Громадську раду доброчесності, через Вищу кваліфікаційну комісію суддів були обрані, які працюють зараз на суддівських посадах, можливо, їх нарешті уже залишать у спокої, нарешті вони зможуть приймати справедливі рішення. А ми всі будемо працювати відповідно до вимог закону, Конституції і реагувати, якщо щось нам не подобається, уже у спосіб передбачений законом, а не емоційно і не шляхом безпідставних заяв, які тільки розхитують систему правосуддя і закликають, і впливають на те, що рейтинг довіри до судової системи стає не найвищим.

Таким чином, я вважаю, що 3711 з позначкою 1 має шанс бути прийнятим і забезпечити роботу судової системи в цілому, як це передбачено чинним законодавством.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хочу почати з того, що ми є Комітетом правової політики. Я повторюю, ми є Комітетом правової

політики. І всі нашарування політичного характеру, всі нашарування ідеологічного характеру, всі нашарування різності світогляду повинні бути зняті. І те, що ми сьогодні бачили, оці лекції, том перший, том другий, знаєте, оці всі три законопроекти, про які йде мова на сьогоднішній день, я впевнений, я впевнений, що більшість, це стовідсотково, вони суперечать і не узгоджуються з приписами Конституції стосовно статусу судової системи, а особливо – стосовно статусу суддів.

І, на жаль, а я не почув на те, як же виконувалось рішення, рекомендації Конституційного Суду України, який крім свого висновку, у нього є правові позиції, і подивіться на те, що він сказав, що це все, що творилось, воно є по суті неконституційним – те, що порвали Верховний Суд України. І він сказав, що мало місце перейменування і що не вплинуло на конституційний статус цього органу державної влади.

Це є правова юридична позиція, це є платформа, по якій законодавець, автор, суб'єкт законодавчої ініціативи, яким виступив наш глава держави і його команда чи його Офіс, і повинні були виходити. Але, на жаль, ми цього не побачили. Ми ні на одне питання, поставлене Конституційним Судом, відповіді немає. Яким шляхом, тут запитували мої колеги і я запитав. Як вийти з цього положення?

І перше, в основному, я хотів би сказати, що подивіться, в Конституції, коли ведеться питання про незалежність, так ведеться питання незалежності суддів, не суду – суддів, і недопустимості на їх впливу в любий спосіб, любий засіб. Почитайте норму Конституції, буквально смисл її тлумачити, ми всі тлумачі з вами.

Так от я хочу сказати, скажіть, будь ласка, що ви поклали на те, де Конституційний Суд сказав, що оце все є по суті обмеження прав суддів? І ми повинні тут вирішити, хто нам вніс... Пан Сергій, прочитав ваш. Роботи багато зроблено на перспективу, ви це бачите. Є проблемні питання, але по суті цього вирішення питання – як поновити порушене право судового корпусу Верховного Суду.

Друге. Половина рішення складається стосовно оплати праці. Не те, що там сьогодні піднялось якесь питання щодо коронавірусу, щодо обмеження заробітної плати, ми тут чуємо, Верховна Рада прийняла рішення, виходячи з принципу справедливості. Появився у нас такий термін – це права, свободи і справедливість, от все, прийняли рішення. Але ми подивимося давайте тут, що, по суті, було поділено суддів на різні касти, якщо хочете: суддів Верховного Суду України і суддів Верховного Суду.

І ми повинні вирішити питання, на якій підставі порушувались права: чи було порушення права, чи було питання ущемлення матеріальної забезпеченості. Ви подивіться, Конституція зобов'язує забезпечення суддів, щоб не було впливу матеріальними ресурсами і виключає любий вплив. Скажіть, будь ласка, недопуск його до здійснення правосуддя – це що, це не вплив? Я маю на увазі той закон, про який говорив мій колега, під номером 1008. Це перше. І ми цього не бачимо, цього проекту.

Тепер друге – стосовно самої інституції, судової системи. Знову ж таки давайте ми подивимося, що, де і як пропонують ці законопроекти. Конкретно я зараз запитаю Сергія, я не буду запитувати... Нема. Конкретно який вихід з цього становища? Що таке, ми зараз ніде не дінемо. Давайте, ми тут усі люди, які знають толк і життя знаємо. Как будет, практика в жизни, вот.

ДЕМЧЕНКО С.О. Василь Іванович, запитайте, я готовий відповісти.

НІМЧЕНКО В.І. Та не треба мені запитувати, пане Сергій. Я, хочу про що сказати.

Перше – ми сказали про захист суддів як суддів по забезпеченню здійснення ними правосуддя. І друге кажу – як інституції, що таке перейменування. а те, що було застосовано в законі і що, по суті, привело неконституційності, це реорганізації чи ліквідація, – це тут недопустимі речі. І ми повинні тут вийти. А яким шляхом вийти? Или сказати, що перейменування. Причому законодавець може в цих відношеннях сказати по

аналогії перейменування или як хочете, але вказати і сказати, що ці судді є судьями Верховного Суду, все. З усіма правами їх статусу, от і все.

Людам повинні... Ми ж бачимо, що там ховається і що ховає Офіс Президента. Ми бачимо, що ніхто не хоче їм проплатити, ніхто. Ми бачимо, що люди були відсторонені. Це, по суті, законодавчо пролобійований законопроект, люди позбавлені були здійснювати правосуддя не для себе, а для реалізації статті 55 Конституції "Право на судовий захист громадян". Цього не було зроблено. І все. Ми повинні в цьому законі чітко сказати. Це дві, так сказати, мотивації, ті, що я бачив. Я вибачаюсь, можна...

І третє. Знову-таки я повертаю до незалежності судової системи в особі суддів і суду як гілки влади. Тут уже звучало стосовно суверена, суверенітету. Це є складова суверенітету? Безумовно, є складова суверенітету. І ми вже це все обговорювали. Сьогодні тут звучало 3711 з позначкою один, це який самий такий, оскільки там пропозиції, оскільки конкурсні комісії. То я вам скажу, ця конкурсна комісія, на мій погляд, взагалі рудиментний орган. І надуманий він є, його адреса йде від вашингтонського обкому. Я повторююсь трохи, але оттуда дивіться. Я не знаю, яка фамилия, "сороси" или "соросовичі", не знаю. Але ні європейська, я имею в виду Венеційська комісія, ніде ні на яких умовах не вказує на такі дії, які пропонуються. Це перше.

І друге. Коли ми кажемо про незалежність суддів, незалежність судової системи, ми повинні забезпечити як законодавці. Читайте, знову ж таки Конституція каже, що це питання вирішується на законодавчому рівні. І ми повинні тут сказати, про які конкурсні комісії, що там вкладав в пропозиціях МВФ или хто нам пропонував їх, по-моєму, ще в минулому році. МВФ, вони там лучше знають, чем ми. І ми впали на коліна і пишемо про ці конкурсні комісії, начинаем тягати суддів, як собака тряпку, вибачаюсь за, може, грубе слово, але це недопустимо.

Шановні колеги, ну яка комісія? Хто інспектор судової влади? І ми бачимо, що ми стоїмо в преддверии, если ми сьогодні підтримаємо це і

публічно не скажемо, що це ганебне явище, втручання в самостійність діяльності судової гілки влади, ми побачимо, що завтра у нас будуть пропозиції в законопроектах, що судді будуть громадянами інших країн, що будуть наглядові ради створені з правом решаючого голоса. І це буде в судовій системі, якщо ми це пропустимо, такі пропозиції, як тут у нас звучать, і заводять не в блуд судову систему, а вони її паралізують і дискредитують судовий корпус.

І тому я вважаю, що 3711 апріорі, він природно не може бути взагалі включений. Що стосується... Я имел в виду 3711-1. Що стосується 3711, на мій погляд, він не вписується і не відповідає тим рекомендаціям, які сказав Конституційний Суд, а тому він якраз не входить в правове поле відповідності Конституції.

Що стосується нашого колеги який був застосований законопроект, він настільки об'ємний і настільки він конкретний предмет дослідження, і регуляції якої потребує на сьогоднішній день діяльність в судовій системі, що його треба, ну знаєте, секвестри робити, мабуть. Але залишити, я не хотів би тут застосовувати там – полова, насіння, ні – там єсть хороші речі, але вони не на часі. За ними, може, майбутнє, ми до цього вернемося.

Ми давайте конкретно скажемо, як нам реалізувати. Це не реформаційний законопроект. Ми повинні встановити статус хоть у такий спосіб, який вже є, тому що поїзд пішов. І тому ідея, яка закладена в тому, що – а ми що тепер зробимо... Да, ми натворили, дров наламали, розігнали суд, навіть створили суд. Тепер отримується, що суд створений в неконституційний засіб чи за відсутності конституційної основи, якщо на те пішло. Але пропонується отаким врегулювати на такому рівні, давайте поспробуємо, і відмовитись від цих. Давайте вже закінчувати з цими. Подивіться, це вже шоста інституція. Там експерти, громадяни, волонтери. Хто там ще? Рада суддів, Вища рада правосуддя, Міністерство юстиції... І це все направлено на суддю. Нам частоти не хватує 12, обробка металів, щоб це відстоювати.

Тому я хотів би все-таки звузити предмет. Конкретно не визначати це як реформаторський закон, який несе в собі навантаження порохову реформи судової. Не можна це називати. Ми повинні вирішити, відновити статус-кво. Подивіться, Суд Конституційний вказав: не вплинуло на конституційний статус цього органу державної влади. От і все. І ми тут повинні це робити з матеріальної точки зору, права суб'єктності Верховного Суду діяльності, і забезпечення незалежності суддів, включаючи і Верховного Суду.

Подивіться, тут же ідеться питання і про суддів, в тому числі і інших судів, як виходити з принципу захисту, соціального захисту суддів як гарантії діяльності і забезпечення судової системи по захисту інтересів громадян України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Народний депутат Соболев Сергій Владиславович, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановний пане голова комітету, я одразу звертаюся до вас зупинити мене на моменті, коли я виступлю 3 хвилини. У мене пропозиція всім надалі виступаючим дати можливість 3 хвилини, той, хто може сформулювати думки, може це зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дякую вам за цю пропозицію.

СОБОЛЄВ С.В. Прошу після мого виступу поставити це на голосування, якщо можна, але я використаю свої 2 хвилини і 40 секунд.

Перше. На мій погляд, що ми повинні зробити. Мені здається, ми десь вже підходимо до вирішення питання. Жоден з трьох законопроектів не вирішує ключове питання – як нам рішення Конституційного Суду втілити в життя. Є пропозиції, які тут лунають, на жаль, їх немає в жодному законопроекті.

Перше. Те що стосується заробітної плати. Я вважаю, що це питання до Офісу Президента. Будь-який міністр, який заявляє про скорочення заробітних плат... От де сидить ключова проблема чому судді подають після цього у відставку. Ось починається після цього негайний черговий відтік суддів – бо вихідна допомога буде набагато більше, ніж можливості будь-яких маніпуляцій потім заробітними платами. Я вважаю, тут повинно, це не наше питання. Наше питання полягає в наступному.

Перше. Як нам зробити так, і треба про це відверто на кінець-то казати, і декілька колег про це сказали, що ті, хто залишились у Верховному Суді України, перейшли на роботу в Верховний Суд і як це врегулювати законодавчо і раз і назавжди припинити цю практику. Бо ми знаємо, як маніпулювали відбором суддів Верховного Суду України під час, на мій погляд, найбільш прозорих конкурсів, коли умови і правила гри змінювались безпосередньо.

Друге. Як нам не втратити найкращих суддів, яких позбавляли права на суддівську діяльність, позбавляли найважливіших можливостей, тобто захисту суддів, що повинно бути обов'язковим.

Я не хочу зараз приводити приклади, як із Солом'янського суду людину вигнали і викинули на вулицю тільки тому, що він виносив рішення стосовно заступника глави адміністрації, який курував судову систему, і де зараз ця людина. Це інше питання, це було після того, як ця судова реформа була запущена. Людину просто викинули. От як захистити? Це друге питання.

Третє питання: що нам треба зробити, щоб відновився відбір суддів? Я вважаю, що треба йти на найприскоренішу систему, врахувавши в тому числі наші зобов'язання, які ми брали в рамках Ради Європи і відповідно Венеційської комісії, і всіх інших наших зобов'язань. Я вважаю, що можна розробити такий законопроект.

Все інше – вперед, буде місяць–півтора літніх канікул, незалежно від того, чи будуть позачергові, чергові, будь-які засідання, негайно створювати робочу групу. Ми бачимо, не спроможна Адміністрація Президента і кожен

окремо народний депутат винести концепцію, про що всі кажуть, от всі виступаючі про це казали. І ця робоча група повинна негайно подати через півтора місяця до початку роботи сесії на 1 вересня цю концепцію. От тоді ми вийдемо з цієї кризи тотальної, в якій ми зараз опинились.

Дякую. Прошу поставити на голосування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування регламент для цього засідання. Виступ обмежити 3 хвилинами для всіх виступаючих. Прошу голосувати.

Хто – за? 13 – за. Хто – проти? 0. Хто – утримався? 1? 2? Я просто не бачу. Утримались – двоє. Рішення прийнято.

Будь ласка, для всіх виступаючих прохання в 3 хвилини вкластися.

Наступний хто хоче виступити з народних депутатів?

Народний депутат Бабій, будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Дякую. Я постараюсь ближче до суті питання все-таки. Я погоджуюсь, що жоден із запропонованих законопроектів не є досконалим. Але в той же час підтримую висловлену вже позицію, що ми маємо зосередитись на вирішенні найбільш нагальних питань.

На моє переконання, найбільш нагальним питанням є запуск ВККС. Звичайно, в ідеалі слід було б розділити, мабуть, запуск ВККС окремо, окремо судьбу двох верховних судів, скажемо так, яка є більш дискусійним питанням. Але тим не менш ми маємо те, що маємо.

На моє переконання, закон 3711 з позначкою 1, він не відповідає Конституції. Тому моя позиція рекомендувати Верховній Раді його відхилити. Чому? Тому що, на моє переконання, конкурсна комісія, яка пропонується в цьому проекті, вона обмежує дискреційні повноваження суб'єктів призначення чи обрання членів ВРП, які визначені Конституцією.

Щодо решти двох законопроектів, так, дійсно, законопроект 3711-2, він більш ґрунтовний, охоплює більше коло питань. Багато питань я підтримую,

багато питань є дискусійними, але там великий пласт охоплений питань щодо реформування, і я теж боюсь, що ми можемо потонути в дискусії, забувши про найбільш нагальні питання, які маємо вирішити.

Також є перестороги щодо того, чи спроможна буде ВРП, щодо законопроекту знову ж таки 3711 з позначкою 2, чи спроможна буде ВРП з огляду на ту їх нинішню загрузку, яку вона зараз має, практично весь свій час вони присвячують розгляду дисциплінарних скарг, чи спроможна вона буде повноцінно і швидко, і ефективно зайнятися питаннями кваліфікаційного оцінювання і призначення суддів.

З огляду на це, на моє переконання, варто підтримати все-таки законопроект 3711, його доопрацювати, подати відповідні правки. І відповідно знову ж таки, якнайшвидше вирішити найбільш болючі проблемні питання для судової системи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я тоді хотів би надати слово Голові Вищої ради правосуддя Андрію Анатолійовичу Овсієнку.

Будь ласка.

ОВСІЄНКО А.А. Доброго дня, шановні народні депутати, присутні, шановні колеги. Я не буду вдаватися в деталі, які викликають суперечки. Я лише скажу про ті речі мабуть, які зможуть нас з вами і вас насамперед об'єднати.

Дійсно, є три ключові проблеми, які намагаються вирішити народні депутати, намагається вирішити судова система, намагається вирішити суспільство на сьогодні. Ці проблеми породжені вадами у попередніх законах.

Перша проблема – це Вища кваліфікаційна комісія, якої на сьогоднішній день немає, немає вже рік.

Друга проблема – це Верховний Суд України, судді Верховного Суду України і Верховний Суд України як інституція.

І третя проблема – це кількість суддів Верховного Суду, навколо чого точаться на сьогоднішній день також чималі суперечки.

Так-от, всі три законопроекти, якщо на них подивитися, вони містять саме підхід до розв'язання цих трьох проблем. І на них варто зосередитись, обговорюючи сьогодні ці законопроекти.

Я хочу сказати, що на моє глибоке переконання, сьогодні вже суспільство знаходиться на тій стадії, коли йому потрібні не закони про реформування судової системи, а закони про реанімування судової системи.

Якщо шановний пан народний депутат Сергій Олексійович казав про Вінницю. То ті з ким ми спілкувалися на різних площадках і вели діалог, можуть пригадати, що я казав про проблеми Вінниці і не тільки, ще, мабуть, в березні місяці. Я про це зазначав, що ми до цього дійдемо і дійдемо дуже швидкими темпами, і не тільки про Вінницю.

Тому що катастрофічний дефіцит кадрів, який склався за останні роки, на сьогодні він вже утворюється в геометричній прогресії. 15 суддів щомісяця на сьогоднішній день ідуть гарантовано у відставку. На сьогоднішній день брак кадрів суддівських у судовій системі складає понад 32 відсотки, і 30 відсотків суддів нині діючих мають право на відставку. Це ті проблеми, які лежать в основі нашої сьогоднішньої дискусії.

Якщо казати щодо вирішення питання по Верховному Суду України, то, якщо пригадаєте, ще в лютому місяці Вища рада правосуддя вже зверталися до Верховної Ради щодо приведення законодавства у відповідність до рішення Конституційного Суду з питання реалізації суддівської незалежності саме суддів Верховного Суду України.

І наприкінці можу сказати, що та модель, яка пропонується кожним з трьох законопроектів, насправді деякою мірою між собою перекликається.

Хочу сказати, що ми на минулому засіданні комітету вже доповідали позицію Вищої ради правосуддя щодо законопроекту 3711. На сьогодні,

дійсно, лунає більшість слухних зауважень, що варто зосередитись на вирішенні трьох вузьких питань, все решта лежить поза межами нагального вирішення і є предметом стратегічного планування, стратегічного розгляду і стратегічного вирішення.

Сьогодні потрібно вжити заходів для того, аби якнайшвидше прийняти закон, який вирішить цих три питання. Скільки юристів, скільки думок, але з огляду на тлумачення рішення Конституційного Суду, на власне тлумачення кожного з вас, я хочу сказати, що, шановні народні депутати, захистіть сьогодні суддівську незалежність і завтра цей суд дасть можливість забезпечити доступ до правосуддя вашим виборцям насамперед.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я передаю слово Голові Верховного Суду Валентині Іванівні Данішевській. Будь ласка.

ДАНІШЕВСЬКА В.І. Шановний Андрію Євгеновичу, шановні народні депутати, присутні! Погоджуюсь, звісно, з тим, що наразі сказав Андрій Анатолійович, я би хотіла зазначити, що ми зараз, судова гілка влади, знаходиться в нерівних умовах з усіма іншими зацікавленими особами, адже ми потерпаємо від тих рішень, які сталися восени минулого року. Верховна Рада виходить з приміщення саме в той день, коли заходить новий склад. В нашому випадку ми втратили членів Вищої кваліфікаційної комісії і ніким не замінили їх, попри те, що функції Вищої кваліфікаційної комісії залишилися.

Отже, передусім хочу погодитися з пропозиціями, які тут надавалися і Сергієм Володимировичем, і Олегом Анатолійовичем, про те, що треба звузити коло обговорюваних питань до одного, двох, трьох і вирішити саме їх як ті, що є на сьогодні кризовими.

Що стосується розвитку судової системи, покращення її діяльності, ці питання, звісно, потребують обговорення. І ми із задоволенням будемо брати в цьому участь.

Ми би теж залюбки вдавалися зараз до дискусії про те, яке положення відповідає і яке менш відповідає, яке краще, яке гірше. Але ми потребуємо вирішення цих проблем, і нам вже не до того, як краще і як гірше. Ми підтримали законопроект 3711 саме тому, що він і був тією ініціативою, яка дала надію судовій системі отримати найближчим часом Вищу кваліфікаційну комісію і вирішити питання із забезпеченням гарантій суддів.

Отже, звісно, вам вирішувати і ви краще бачите, який шлях буде коротшим: чи то готувати новий законопроект, чи то взяти все ж таки якийсь за основу і зосередитися, звзвити коло обговорюваних питань і зосередитися саме на них. Я би хотіла, щоби сьогодні рішення, яке б хоч бодай на півкроку наближало нас до вирішення цих проблем.

Можливо, саме законопроект 3711, бодай те, що він теж не є досконалим, міг би бути платформою для того, щоби підготувати вже ті узгоджені положення. Тоді ці узгоджені положення будуть на крок уже ближче до їх реалізації. Мається на увазі, вже залишиться лише друге читання.

Якби не завершувалася сесія, ми б могли дійсно говорити про те, що ще тиждень візьмемо. Я шкодую, що пропозиція народного депутата Макарова не була почута, адже можна було вже до цього засідання підготувати більш-менш узгоджений проект. Але народилося у нас ще два, що віддаляє нас від консенсусу.

Отже, моє прохання – дійсно, зосередитися на тому, що об'єднує всіх, і все ж таки відчуті відповідальність за те, що судова система наразі не працює повноцінно. Вона нездатна не те що покращувати правосуддя, вона нездатна забезпечити навіть існуючий рівень. Він щодня погіршується. Тому прохання все ж таки прийняти конструктивне рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валентина Іванівна.

Я надаю слово виконуючому обов'язків Верховного Суду України Василю Івановичу Гуменюку. Будь ласка.

ГУМЕНЮК В.І. Дякую, шановні народні депутати. Беззаперечно, що сьогодні дуже велика дискусія і важливі законопроекти, проте буду коротким. І хочу нагадати, що Конституція – перш за все.

Не дивлячись які б у нас дискусії не були, як би ми гарно не говорили, але є перш за все Конституція. Вирішуючи питання конституційності, ви пам'ятаєте, ще можете почитати Конституцію пункт 12 "Перехідних положень", попередньо ми вже це проходили, коли перейменовувався Верховний Суд. Була мала судова реформа і говорили про гарантії суддів і суду як органу, конституційного органу, що в даному випадку всі продовжили свої здійснювати свої повноваження. І навіть так було, що якщо закінчилися повноваження, ще рік судді здійснювали свої повноваження в зв'язку з тим, що йшла реформа.

В даному випадку йде знищення, знищення просто колективу Верховного Суду України. Я вимушений це наголосити, тому що розумієте, що в даному випадку не йде питання на конструктив вирішення.

3711 – ви самі бачите, що він заводить в той, що 1008. Ви самі бачите, що він є потенційно неконституційним, вірніше, суперечить нормам Конституції, які можуть стати підставою для звернення до Конституційного Суду самих же народних депутатів або інших суб'єктів конституційної ініціативи для того, щоб розглянути це питання і затягнеться це питання на довше.

Дійсно, треба вирішувати точково ці важливі питання, три чи чотири, чи п'ять. Це ваша компетенція. Ви визначтесь, чи повністю законопроекти чи точково, в який спосіб. Але нагальні питання – питання, безперечно, кваліфікаційної комісії.

А в мене питання були щодо Верховного Суду України. Оскільки я вже десятки раз повторював тут, у цій залі або в інших залах, про те, що треба вирішити питання, щоб в конституційний спосіб виплачувалась заробітна плата, перше, суддям Верховного Суду, оскільки вже 2 роки і пішов один місяць не виплачується заробітна плата у встановлений законом порядок.

Немає ніякої ліквідації, це ви теж бачите. І це закон говорить 1401, і говорить рішення Конституційного Суду. Для виконання рішення Конституційного Суду треба увійти в русло Конституції – перейменування. Як його зробити? На мій погляд, найближчий до реалізації законопроект – це 3711 зі значком 2.

Ви говорите, що там, можливо, інші і багато інших питань. Може, можливо їх вирішити, питання, між першим і другим читанням. Те, що 3711, 3711 зі значком 1 – вони навіть не альтернативні, можна сказати, вони просто один одного доповнюють. Але вони направлені на продовження ліквідації Верховного Суду України, чого не передбачено ні Конституцією, ні рішенням Конституційного Суду. Тому я би вважав, що треба акцентувати ці моменти, якраз акцентувати на цьому питанні.

І, безперечно, прохання до комітету, оскільки дуже мало часу, прохання до комітету, що, мабуть, треба вашої допомоги, щоб ви зробили запит, вже ми робимо запити, але зробили запит до відповідних органів і до того, щоб нам у встановлений законом порядок у відповідності до, значить, нашої угоди виплачувалась заробітна плата, особливо суддям Верховного Суду. 7 суддів Верховного Суду і 31 працівник Апарату не отримують заробітної плати 2 роки. Тому це питання в такий спосіб.

Інше питання. Щодо на часі чи не на часі – також, безперечно, вам вирішувати питання в комплексі. Оскільки немає затвердженої концепції судової реформи і сьогодні лунають від Представника Президента по реформам про те, що якась радикальна реформа має бути за тиждень, тому, мабуть, що треба її врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, я перепрошую, вже п'ята хвилина пішла.

ГУМЕНЮК В.І. Я вибачаюсь. І хотів би, щоб ще один колега в нас висловився хоч пару слів, тому що була інша точка зору.

Да, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дві хвилини, будь ласка.

_____. Шановні депутати, я не буду казати про заробітну плату. Я лише хочу звернути вашу увагу.

Рішення Конституційного Суду зазначає про те, пункт 7, що зміни до закону 1401 не були направлені на припинення діяльності та ліквідацію Верховного Суду України як органу державної влади.

Ви пам'ятаєте, на минулому комітеті представник Президента Офісу казала про те, щоб ми виходили з цього положення так, що він не визнаний конституційним припинення діяльності Верховного Суду в резолютивній частині. Але мова іде про те, що Суд Конституційний не визнав це, тому що мова йшла процесуальну діяльність у тому складі і в тих повноваженнях, які були у Верховного Суду України. Тобто до 15 грудня він був суд, який усував неоднакові застосування закону і він не мав касаційних повноважень. З 15 грудня – інші повноваження, бо інші кодекси. Саме тому Конституційний Суд не визнав в цій частині припинення діяльності. Але як державного органу – він його не визнав.

Мова зараз іде в законопроекті про приєднання Верховного Суду України до Верховного Суду.

Не можна цього робити, на нашу думку. І ви зверніть увагу самі на те, що з 94-го року зареєстрований Верховний Суд України як юридична особа. У 2017-му реєструється ще одна юридична особа – Верховний Суд, без жодної на те підстави. В Конституції про це немає, указу Президента не було,

закону про це не було. "Перехідні положення" Закону про судоустрій, де пишеться про те, що в встановленому законом порядку утворюється Верховний Суд. Ну не може найвища судова інстанція існувати при такому сумнівному підґрунті правовому.

Сьогодні в Європейському Суді з прав людини 8 суддів Верховного Суду України, їхні справи розглядаються. Справа "Волков проти України" до сих пір на виконанні і ви знаєте, що вона гримить на всю Європу. Волков сьогодні знову в Європейському Суді, суддя, яка ухвалювала рішення проти нього у Верховному Суді, здійснює правосуддя.

Просимо вас звернути увагу на те, що жодних правових підстав для реєстрації Верховного Суду не було. До речі, ми про це казали, Василь Іванович, існує дві печатки Верховного Суду України: одна у Василя Івановича Гуменюка – законна печатка, інша – у Соловйової, ліквідатора так званого. Не може бути дві печатки Верховного Суду України. Зверніть, будь ласка, і на це увагу.

І наостанок скажу. Рішення Конституційного Суду має бути виконано обов'язковим для всіх учасників, і депутатів, і суддів і всіх інших. І чим скоріше це питання буде вирішено у конституційний спосіб, а не з точки зору з другого...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, вже третя хвилина. З усією повагою. По одній людині від кожної інституції. З усією повагою.

Дякую.

Я надаю слово голові Ради суддів України Богдану Сильвестровичу Монічу. Будь ласка.

МОНІЧ Б.С. Добрий день, шановні народні депутати. Ми надали свої позиції стосовно всіх трьох законопроектів. Якщо коротко, то ми підтримали законопроект 3711.

Вважаємо таким, що все ж таки суперечить нормам Конституції та не відповідає рішенню Конституційного Суду законопроект 3711-1.

Стосовно законопроекту 3711-2, то він потребує суттєвого доопрацювання з огляду на те, що дійсно потребує досить широкого обговорення, ті концептуальні деякі моменти, які запропоновані авторами законопроекту.

В той же час я розумію, що ви будете визначатися. Я тут виступаючи, тільки хотів би підтвердити ті слова стосовно критичного стану. Ви це і самі все знаєте. Але все ж таки стосовно законопроекту 3711 як сторонній все ж таки спостерігач, те що вже з Верховним Судом, Верховним Судом України, то на жаль, ми можемо тлумачити рішення Конституційного Суду України по-іншому.

Щойно представники Верховного Суду України більше тлумачили описову частину, далеко не мотивувальну частину. А якщо ми говоримо, звернемося саме до пункту 13 Рішення, то він дійсно говорить про те рішення, що відбулося перейменування, але воно не може відбутися без переведення суддів Верховного Суду України на посади... Вже є напрямок певний. Якщо говорити той законопроект, який 3711-2, то по суті ми зараз ведемо чомусь мову про існування двох юридичних осіб, які є. І фактично ми говоримо, давайте тепер наче припинимо. Що ми будемо робити з другою юридичною особою, яка сьогодні вже з 2017 року здійснює правосуддя, з 15 грудня, здається, 17-го року, наскільки я пам'ятаю. І що ми таким доб'ємося?

Я би закликав усіх учасників цієї дискусії все-таки порозуміння найти. Якщо є потреба для того, щоб більш... Бо взагалі рішення Конституційного Суду зосереджено все-таки на правовому статусі судді Верховного Суду України, на гарантіях його процесуальної діяльності і так далі. Тому якщо є потреба додатково прописати якісь норми, наприклад, про те, що за вказаний час суддям виплачується суддівська винагорода, погашається заборгованість, що вони саме відновлюють здійснення процесуальної діяльності з

відправлення правосуддя. Давайте рухатися все ж таки в цьому напрямку, а не шукати зараз...

Що ми робимо, ми, по суті, дискусію, на жаль, цю зводимо, яка юридична особа з двох. У нас є де-факто зараз на сьогоднішній день, і кожен із двох сторін, да, фактично оспорує легітимність іншої сторони. То як зі сторони я кажу, давайте ми – це історія – перейдемо десь цей вже етап і будемо рухатися все ж таки в напрямку врегулювання цієї ситуації. Але рішення за вами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Богдане Сильвестровичу.

Просив слово народний депутат Князевич, який до нас приєднався. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, пане голово. Вибачте, що так пізно. Справа в тім, що паралельно низка комітетів і доводиться брати участь і в роботі тих комітетів.

Справа в тім, що, коли почали тільки розглядати законопроект 1008, в мене була позиція, яку я висловив і яку я до сих пір не змінив. І тому мені дуже просто діяти і пропонувати вам якісь певні рішення.

Я тоді говорив, що не було такого випадку в українській історії державотворення, коли б такі фундаментальні конституційні закони не були предметом розгляду Венеційської комісії Ради Європи, яка відповідно після того, як Україна вступила до Ради Європи, будучи дорадчим органом Ради Європи, дає висновки. Хочемо ми чи не хочемо, я тоді попереджав, все рівно той законопроект буде в Венеційській комісії, навіть не зважаючи на те, що Президент не звернувся, парламент відмовився звертатися. Ви пам'ятаєте, Венеційська комісія з власної ініціативи розглянула цей законопроект і надала ті висновки, які надала, які потім, у принципі, були в основі і рішення Конституційного Суду і так далі.

Я, на превеликий жаль, мушу констатувати, що нічого не змінилося. Зараз знову Президент відмовився звертатись до Венеційської комісії. Може, ми б набралися, я думаю, тут мужності, запропонували Верховній Раді хоча би від імені парламенту звернутися і з основним законопроектом, і з альтернативними.

Тому що буквально позавчора я, наприклад, спілкувався з Венеційською комісією з інших законопроектів, вони дуже ображені, тому що вони дуже розраховували, що хоча би інший законопроект, який нібито на основі їхнього висновку подається, буде з ними узгоджений. Зараз вони працюють в онлайн режимі, в режимі Zoom, дуже швидко дають висновки, ніяких проблем немає. Буквально кілька днів, і я вас запевняю, що експерти Венеційської комісії зможуть в режимі навіть комітету ще на цьому сесійному тижні розглянути певні якісь пропозиції. Вони готові, тому що дуже глибоко в матеріалі.

І друге. Зважаючи на ці речі, я би все ж таки попросив нас звернутися до Голови Верховної Ради, і до того часу, поки не буде висновку Венеційської комісії, я вважаю, що нам немає що розглядати в сесійній залі і приймати за основу. Ми не розуміємо, що, яким чином зараз буде підтримано Венеційською комісією.

Давайте ми зробимо мудро, як ми інколи робимо, я сподіваюся, що і будемо робити в таких критичних ситуаціях. Запропонуємо парламенту всі законопроекти направити на повторне перше читання в комітет, створити робочу групу, на основі її запропонувати ввійти всім фракціям, членам комітету, всім зацікавленим особам, експертам, представникам судової влади, суміжних інститутів, і напрацювати в тому числі, зважаючи на висновок Венеційської комісії, фундаментальний закон, який всіх влаштуватиме.

Повірте мені, навіть якщо ви зараз приймете його в першому читанні в попыхах, друге читання в кращому випадку буде восени, раніше воно не буде, як би тут хто не хотів. Тому що ви побачте, буде стільки правок і буде

така тривала, м'яко кажучи, дискусія, яка унеможливить прийняття його в другому читанні. А якщо буде він прийнятий, він все рівно буде мати таку саму перспективу, що і попередній.

Я просив би ці пропозиції дві поставити і підтримати колег. Мені здається, ми з красивим обличчям вийдемо з ситуації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Шановний пане голову, у мене не слово, у мене пропозиція. Прошу ставити на голосування ті пропозиції, які озвучені. Я думаю, що можемо уже голосувати комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Демченко – 3 хвилини.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане голову. Колеги, я хотів по декількох питаннях.

По-перше, пане Соколов, дивіться, концепція є. Яка вона – погана чи гарна, я її зареєстрував і вона з березня місяця, на жаль, не розглядається. Чому вона не виноситься в наш комітет – я не знаю. Щонайменше, коли б ми її винесли на наш комітет, ми могли її обговорити і запропонувати іншу, або прийняти цю. Це перше питання.

Друге питання. Щодо того, що колеги кажуть, що ми якщо приймемо законопроект 3711-2, ми потонемо в дискусії щодо питань, які більш ширші. Колеги, всі питання пов'язані між собою. Там немає жодного питання, яке непов'язане з тими проблемними питаннями існуванням двох юридичних вищих судових інстанцій до юридичних осіб і питання як можна швидше запуснути кваліфікування добір суддів.

Ми не потонемо. Нам краще потонути навіть тут, ніж ми потонемо потім по тому законопроекті, що набуде чинності Вища кваліфікомісія через рік. Ми потонемо в безсуддівстві. У нас не буде правосуддя взагалі в країні. Невже ви не розумієте, що це не є бажання якесь в мене, щоб змінити ВККС на ВРП, чи на кваліфіпалати ВРП? Не в цьому бажання. Бажання якнайшвидше запусити. Це єдиний спосіб. У нас немає іншого способу за місяць, два місяці запусити кваліфіоцінювання добір суддів.

У вас є вибір: або на рік це відстрочити, відтермінувати це питання знову ж таки, причому законопроектом, який сумнівний щодо суперечності Конституції, або через місяць-два отримати відновлений процес. Вища рада правосуддя готова.

Щодо Верховного Суду. Колеги, ще раз хочу звернути увагу. Питання не в тому, що ми маємо знайти якийсь спосіб вирішення проблеми. Колеги, вже рішення прийнято – рішення суду, ми маємо його просто виконати.

І у мене, Василь Іванович, конкретно прописано по строкам, як виконується. Є відповідно, що в десятиденний строк змінюються в реєстрі дані відповідні. Все. Буде існувати один Верховний Суд на базі Верховного Суду України.

В мене є конкретні терміни, що судді Верховного Суду України становляться суддями Верховного Суду. Це конкретний термін передбачений цього суду.

Більш того, є конкретний термін, коли переводяться відповідні апарати суддів поєднуються в один суд. Це також є. Це конкретна карта як крок за кроком.

Якщо зараз зададуть якесь питання, у мене є на нього відповідь. Тому і є нюанси цього законопроекту. Вони всі нюанси там враховані. Тому він більш ширший. Тому що завтра ми будемо, якщо приймемо той чи інший законопроект, які є альтернативними нашому законопроекту, то ми не зможемо, ми будемо розуміти як виконати це питання.

Я просто надаю відповідь додатково. Я повністю погоджуюся з позиціями, ще раз кажу. Але, колеги, ще раз зверніть увагу, питання щодо терміновості – це єдина причина чому я на сьогоднішній день вважаю, що на часі це питання, воно перезріло, у нас немає іншого варіанту, зробити через кваліфікаційну Вищу раду правосуддя. Це єдиний механізм на сьогоднішній день. Або ми з вами зробимо це і у нас почне щось відживати, відновлюватися правосуддя, або ми далі поглиблюємося ще на рік.

Тому я пропоную, ще раз, свій законопроект, я пропоную його прийняти за основу, рекомендувати прийняти Верховній Раді за основу. Якщо є пропозиції, що є щось зайве, ми завжди можемо правками це виключити. Але концептуально, якщо з двома цими питаннями ви погоджуєтесь щодо Верховного Суду України і Верховного Суду та кваліфікаційної Вищої ради правосуддя, то це саме той законопроект. Якщо ви погоджуєтесь, що через місяць, через два місяці ми маємо запуснути добір суддів, то це саме той законопроект. Все інше – на завтра.

І, колеги, ще раз звертаю увагу, крім того, що доктрина не поставлена, яку я запропонував зі свого боку, на жаль, на комітет не винесена. Крім того, я вас, згадайте, будь ласка, що на початку цього року я запропонував робочу групу створити на базі комітету щодо всіх цих питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, 4 хвилини вже. З повагою до колег, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Це питання не поставлено взагалі на розгляд в комітеті з початку року, півроку.

Більш того, жодного з вас не врахована думка в законопроекті від Офісу Президента, жодної вашої думки немає там.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, 4 хвилини 20 секунд. Дякую.

З процедури просив народний депутат Власенко. Потім – народний депутат Макаров.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. В мене пропозиція з процедури.

Просто історія українського парламентаризму знає випадки, коли два законопроекти одночасно альтернативних були рекомендовані для прийняття в першому читанні. Зокрема, мова іде про Закон про справедливий суд. Тоді і президентський законопроект, і законопроект Сироїд були рекомендовані комітетом для прийняття в першому читанні.

_____. *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, ні, ні, два.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, да, я розумію. Дякую.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Колеги, давайте... Колеги, будь ласка, давайте вже зараз зосередимось і прагматично підійдемо.

У нас задача сформувані ВККС зараз в першу чергу. Все інше... Почекайте, я зараз закінчу. І почати добір суддів.

У нас є два шляхи, давайте зараз прагматичне рішення приймемо.

Перше рішення – підтримати один із законопроектів, бо два – це дивно буде, один. Проголосувати, можливо, його в першому читанні, якщо знайдемо час, якщо будуть голоси. Отримати до другого читання пропозиції, зібратися нам у вересні комітетськими правками щось там дотягнути. Потім намагатися прийняти його. Але ми знаємо, як голосуються в другому читанні контраверсійні законопроекти, як збиваються правки, як комітетські правки не проходять. Ми можемо отримати знову розбалансований законопроект або затягнути обговорення, якщо не буде консолідації.

Друге питання. В першому випадку можна досягнути консолідації, але ми знаємо, що це трошечки важче, ніж другий варіант, який я скажу. Якщо ми знайдемо консенсус в порядку прийняття цього закону, то ми можемо направити, дійсно, на повторне перше читання, в комітеті зняти всі питання, досягнути консенсусу. Все, що ми не погодили, просто викидати із законопроекту. І в перший тиждень вересня прийняти, 3-го, 2-го числа прийняти його за основу і в цілому. Якщо раптом якась фракція буде заперечувати, що може бути, але сподіваюсь, що ми зможемо домовитись, то тоді проголосувати за скорочений строк подачі правок до другого читання і прийняти його фактично 10-го, 12-го. І в цей момент можемо відправляти його на підпис і в середині вересня намагатися запуснути цю роботу.

Якщо ми всі визнаємо, включаючи Офіс Президента, що нам потрібно цей закон приймати. Давайте прагматично порадимося, який шлях швидше призведе до результату. Я зараз вважаю, що ми повинні працювати на результат. Якщо ми будемо працювати на процес, то і до нового року нічого не буде, навіть закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ми всі почули.

Да, народний депутат Павліш. Будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Обговорюючи такі важливі теми, я би хотів з нагоди того, що у нас є Голова Вищої ради правосуддя якраз спитати його думку практично щодо тої моделі, яка пропонується в 3711-2. Чи могла би Вища рада правосуддя виконати ті вимоги, які виставляються відповідно до закону?

Тобто зараз є склад Вищої ради правосуддя, наскільки я пам'ятаю, 16 осіб, взагалі – 21. Чи зможе функціонально виконати це Вища рада правосуддя?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Андрій Анатолійович, будь ласка.

ОВСІЄНКО А.А. Колеги, Вища рада правосуддя виконає той закон, який буде прийнятий. А на рахунок... Дозвольте, я продовжу? На рахунок обсягу роботи, яка належить, має бути вирішена нагально, це питання закінчення кваліфікаційного оцінювання 2 тисяч 200 суддів. З них, це питання кваліфікаційного оцінювання суддів-п'ятирічок, які не здійснюють на сьогоднішній день правосуддя, оскільки вони не завершили процедуру кваліфікаційного оцінювання. Це питання оголошення конкурсів для заповнення вакансій по судах.

То величезний обсяг питань, які підлягають вирішенню у порядку: якщо говорити про нинішній законопроект, це Вищою кваліфікаційною комісією суддів як першим органом, якщо говорити про запропонований законопроект 3711-2, то це Вищою радою правосуддя. Питання виконання закону – це дуже важливе. Але питання прийняття тої моделі, яка буде покладена в основу закону, це питання на сьогоднішній день є предметом нашого обговорення.

Ми висловлювали консолідовану позицію не тільки Вищої ради правосуддя, даючи консультативний висновок щодо проекту 3711. Ця позиція ґрунтувалася на узагальненому баченні установ органів системи правосуддя. Тому свої бачення і позиції ми виклали чітко у консультативних висновках.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Да, народний депутат Павліш, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую. Я якраз задав це питання для того, щоб ми могли зрозуміти одну річ. Ми, приймаючи рішення щодо виправлення ситуації із завантаженістю судів, вибираючи моделі, які нам запропоновані, з

моделі, то давайте, розумієте, так, щоб ми не прийняли рішення, яким би ми взагалі не тільки ВККС не створимо, а ще й роботу ВРП завалимо. Тому тут дуже важливі ці питання.

Дякую.

_____. Відповідь, будь ласка, прямо: якщо буде 3711-2 прийнятий, чи спроможна Вища рада правосуддя буде запустити цей процес чи не спроможна?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу, по-перше, під стенограму. А по-друге, давайте так, щоб не виглядало – було одне питання, потім друге, потім третє. Давайте, Андрій Анатолійович, будь ласка.

ОВСІЄНКО А.А. Реальна спроможність Вищої ради правосуддя виконати закон залежить від того, наскільки він буде прийнятий досконало. На сьогоднішній день існуючими процедурами передбачено здійснення цих всіх процесів, про які ми говорили, Вищою кваліфікаційною комісією за правилами, які визначені Законом "Про судоустрій і статус суддів".

Тобто внесення змін щодо повноважень Вищої ради правосуддя на сьогодні без зміни процедур визначених законом буде неможливим. Потрібно в комплексі підходити до вирішення питання щодо того, аби наділити Вищу раду правосуддя такими повноваженнями. Питання спроможності технічно виконати закон – це покладено обов'язок на орган суддівського врядування, який ми не зможемо ухилитися від його виконання.

І на сьогодні я нагадати хочу, що ми працюємо у складі 16-ти членів Вищої ради правосуддя, плюс Голова Верховного Суду як член вищої ради правосуддя. Вже рік у нас є чотири вакансії, які не заповнені.

Тому в комплексі вирішення цих питань є, безумовно, можливим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, тоді переходимо до голосування. Я ставлю закони...

_____. Я перепрошую, там було ще представникам громадськості нібито запропоновано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція від Руслана Петровича, да?

Я розумію про слово представникам громадськості.

Руслан Петрович, в нас є, запропоновані пропозиції вже були висказані до того щодо підтримання кожного з законопроектів. Якщо так станеться, що жоден не буде підтриманий комітетом, тоді ми можемо, я думаю, що буде логічно проголосувати за вашу пропозицію.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію цю пропозицію, але ми розуміємо, що це час, який не буде залежати ані від комітету, ані від парламенту, ані від кого. Я думаю, що ніхто не заважає, якщо навіть законопроект буде прийнятий комітетом, будь-який з законопроектів, це зробити в робочому порядку паралельно.

Але, шановні колеги, прошу ще, я хочу ще проінформувати, що є експертний такий висновок експерта, якого залучала Рада Європи, яка провела аналіз співвідношення між рішенням Конституційного Суду щодо 1008, і пропозиції Венеційської комісії. Тобто це все було на рівні узгодження при підготовці законопроекту, тобто цей висновок є, він є в комітеті, можемо його розповсюдити для того, щоб співставити.

Да, я не думаю, що цей законопроект, який, в принципі, якимось чином порушує те, що, я маю на увазі законопроект 3711, порушує те, що пропонувала Венеційська комісія, тобто не виходить за ці рамки. Тому є пропозиція.

Ставлю на голосування рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду та органів суддівського врядування (реєстраційний номер 3711) (від 22 червня 2020 року) (поданий Президентом України як невідкладний) за результатами розгляду прийняти за основу. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову комітету Костіна Андрія Євгеновича. Прошу голосувати.

Хто – за?

_____. Шановний голову, я дуже перепрошую. Тут...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зайшли в голосування, я прошу відноситися з повагою.

Хто – за? Я прошу рахувати голоси. 12 – за. Хто – проти? Проти – 0. Хто утримався? 7? 7. В залі 19 народних депутатів. Рішення прийнято. Дякую, шановні колеги.

Да, я розумію, але у нас дуже багато часу зайняло обговорення.

ВЛАСЕНКО С.В. Я ще раз підкреслюю, в історії українського парламентаризму є ситуація, коли декілька законопроектів рекомендуються в першому читанні. У мене прохання до голови комітету поставити інший законопроект на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я розумію, що ще було багато чого в історії українського парламентаризму і не завжди це були гарні речі. Тому давайте не брати за приклад те, що може розбалансувати роботу.

_____. Це право депутата надати пропозицію. Її необхідно проголосувати на комітеті. Тому я думаю, що ігнорувати її також не можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка пропозиція від народного депутата Власенка?

ВЛАСЕНКО С.В. Поставити іще два законопроекти на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте проєкспериментуємо. Ставлю на голосування рекомендувати Верховній Раді України проєкт Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду та органів суддівського врядування (реєстраційний номер 3711-1) від 7 липня, поданий народним депутатом Юрчишиним, за результатами розгляду прийняти за основу. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради визначити голову комітету Костіна Андрія Євгеновича.

Хто – за? 2 чи 1? 2. Хто – проти? 1. 2? 3.

Ігор Васильович, ви мені говорите, тому що я не бачу, але довго чекати також...

Так скільки? 3. 3 – проти. Хто – утримався? 14. Рішення не прийнято.

Наступне. Рекомендувати Верховній Раді України проєкт Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду та органів суддівського врядування (реєстраційний номер 3711-2) (від 7 липня 2020 року) (поданий народними депутатами Демченком, Кінзбурською та іншими) за результатами розгляду прийняти за основу. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову комітету Костіна Андрія Євгеновича. Прошу голосувати.

Хто – за? 5. Хто – проти? 1. Утримались? 11. Рішення не прийнято.

Дякую. Ми проєкспериментували, в нас такий комітет, який може експериментувати.

_____. Колеги, я дуже прошу з процедури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

_____. У нас є декілька експертних організацій, які просили слово. Я думаю, що вони будуть корисними, можливо, при обговоренні в Верховній Раді в сесії, а також при підготовці цього законопроекту до другого читання. Послухайте хоча б по хвилині-дві у тих, хто наполягає, побажання, якісь експертні напрямки, думки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дякую за пропозицію. Ми три години, три години ми обговорювали питання, в нас ще багато питань організаційного характеру, які нам треба вирішити на цьому комітеті. Якщо ми вирішимо питання організаційного характеру і якщо наші колеги залишаться для того, щоб донести свою думку, тоді ми можемо надати їм слово.

Шановні колеги, організаційне питання. Про створення робочої групи з опрацювання законопроектів щодо удосконалення...

(Шум у залі)

Давайте дочекаємось поки люди...

Шановні колеги, ми продовжуємо. Є пропозиція створити робочу групу по опрацюванню законопроектів щодо удосконалення примусового виконання судових рішень і рішень інших органів. У нас є два законопроекти 3609, поданий Кабінетом Міністрів України. 3726, поданий народними депутатами Тарасенком, Демченком. Двома, да? Тільки двома народними депутатами.

Є пропозиція, з урахуванням того, що питання є важливим і потребує, там є різні підходи дещо в законопроектах, і це потребує обговорення як з представниками в Міністерстві юстиції так і з приватними виконавцями, адвокатами, суддями. Є пропозиція, створити робочу групу і призначити головою робочої групи заступника голови комітету народного депутата

Божика. І хто ще хоче увійти до робочої групи, будь ласка, ви можете вносити пропозицію.

ДЕМЧЕНКО С.О. Є питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Скажіть, будь ласка, робоча група була ініційована ким?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Робоча група ініційована мною як головою комітету.

ДЕМЧЕНКО С.О. Коли це відбулося?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це відбулося при підготовці до порядку денного.

ДЕМЧЕНКО С.О. Коли? Місяць тому чи зараз?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, я не розумію ваше питання.

ДЕМЧЕНКО С.О. Скажіть, це день назад було чи коли?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тиждень тому. Кілька тижнів тому.

ДЕМЧЕНКО С.О. Тиждень тому. Скажіть, будь ласка, в чому тоді різниця: коли ви ініціюєте робочу групу, ви виносите це питання на засідання комітету, а коли народний депутат Демченко ініціює робочу групу, проходять майже шість місяців і ви це питання не виносите на засідання комітету. В чому різниця, будь ласка, скажіть мені? Я чорний? Чи в чому питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, є пропозиція створити робочу групу по опрацюванню відповідних законопроектів. Якщо ви не бажаєте приймати участь...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ви відповідь надайте на запитання. Чому мою пропозицію шість місяців не виносите на засідання комітету, свою пропозицію ви виносите в той же день, коли вона у вас виникла? В чому різниця, скажіть мені, будь ласка, просто щоб я розумів? Може, я не так щось пропозицію вношу? Може, не я маю вносити її? Скажіть, в чому проблема винести на комітет? В чому пріоритет вашої пропозиції з різницею в шість місяців над моєю?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кожен раз, коли ми ухвалюємо порядок денний, ми приймаємо пропозиції від народних депутатів щодо порядку денного.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так на ваше ім'я зайшла відповідна пропозиція. Ви її взагалі не виносите на комітет. Це ваші обов'язки як голови комітету. Ви не виконуєте обов'язки голови комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, ви маєте право на вашу позицію. Хто ще хоче прийняти участь в обговоренні? Або є якісь побажання прийняти участь в роботі робочої групи?

Будь ласка.

_____. Прошу включити мене до складу робочої групи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Народний депутат Калаур, будь ласка.

КАЛАУР І.Р. Прошу мене теж включити в склад робочої групи цієї комісії.

_____. Так само прошу мене включити до складу цієї робочої групи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І я спілкувався з головою підкомітету народним депутатом Фрісом. Він також просив включити до складу робочої групи. Ставлю тоді на голосування.

Народний депутат Ватрас.

Будь ласка.

ВАТРАС В.А. Також прошу включити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування питання про створення робочої групи по опрацюванню законопроектів щодо удосконалення примусового виконання судових рішень і рішень інших органів з опрацювання законопроектів 3609, 3726 за головуванням заступника голови комітету народного депутата Божика та народних депутатів, які щойно вирішили прийняти участь в цій робочій групі.

Хто – за? 15 – одноголосно. Дякую. Рішення прийнято.

Я думаю, що в робочому порядку ті народні депутати, які захочуть долучитися до роботи, це буде тільки... Я прошу зачинити двері, будь ласка.

Далі, наступне питання. Це пропозиції комітету до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Ми включили всі ті законопроекти, які у нас залишаються на різних стадіях опрацювання. І прошу звернути увагу на сторінку 7 цієї книжечки, там всі організаційні питання. Там перелік законопроектів, які пропонується не включати до порядку денного наступної сесії. Це законопроекти, які в різний спосіб вже

комітетом були рекомендовані або відхилити, або відправити на доопрацювання авторам, але ще не прийшли у Верховну Раду.

Якщо немає зауважень, то всі інші законопроекти, які знаходяться в комітеті, вони включені в порядок денний.

ДЕМЧЕНКО С.О. Є зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Те ж саме зауваження, що по робочій групі. Чому ви не включили мої законопроекти до відповідного переліку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Який саме законопроект?

ДЕМЧЕНКО С.О. Всі, які були подані мною, в тому числі і проект постанови. Де вона включена?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Васильович, будь ласка...

ДЕМЧЕНКО С.О. Проект Постанови щодо першочергових заходів щодо реформування судової системи, де включено цей законопроект, Ігор Іванович?

_____. *(Не чути)*

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто тут включені лише ті, що включені до порядку денного? Ну це інше питання тоді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі інші законопроекти залишаються з нами, будемо з ними працювати.

ДЕМЧЕНКО С.О. Все, зрозуміло. Тоді поки ті, що не включені до порядку денного, ми їх в перелік не включаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, вони переходять автоматично.

ДЕМЧЕНКО С.О. Знімаю це питання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу тоді голосувати за затвердження пропозицій комітету до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Хто – за? 15 – за. Проти – 0. Утримались – 0. Рішення прийнято одноголосно.

Далі. Вам запропонований план роботи...

ДЕМЧЕНКО С.О. Я перепрошую, я повертаюся.

Перелік законопроектів, які пропонується включити до порядку денного. Це не включення до порядку денного, це цей, що ми пропонуємо включити до порядку денного.

(Загальна дискусія)

Ви впевнені, що це стосується лише законопроектів, які включені зараз до проекту...

Все, я зрозумів. Дякую ще раз.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про план роботи комітету на період роботи четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Олег Анатолійович, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Шановні колеги, роздано проект рішення комітету про план роботи комітету на період роботи четвертої сесії Верховної Ради дев'ятого скликання.

Наразі пропонується нам зосередити роботу на законодавчій роботі, на розгляді проектів законів. Серед проектів ми бачимо 90 проектів, які пропонується розглянути на наступній сесії. По ходу нашої роботи, ми знаємо, що можуть надходити інші законопроекти.

Також відводиться питання роботи з зверненням виборцями, з участю в парламентських слуханнях, а також виконання інших функцій, які передбачені законом для комітету.

Пропоную, якщо всі ознайомились, немає заперечень, пропоную прийняти рішення комітету, рекомендоване і роздане вам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи будуть якісь зауваження? Нема. Тоді ставлю на голосування.

_____. Там є ж терміни чи немає термінів ніяких? Є терміни, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, терміни є визначеними по місяцях. Це, безумовно, терміни індикативні, тому що ми розуміємо, що життя може вносити свої корективи, як це показала ця сесія і коронавірус.

Є пропозиція ставити на голосування, так? Прошу тоді голосувати за план роботи комітету на період роботи четвертої сесії...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пункт 63, проект Постанови про схвалення концепції про першочергове... Да? Все, порядок? Можемо голосувати.

Ставлю на голосування про затвердження плану роботи комітету на період роботи четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Хто – за? Одноголосно. 15 – за, утримались – 0, проти – 0. Рішення прийнято.

Далі, до нас уже зверталися народні депутати члени комітету щодо прийняття рішення про роботу комітету після закінчення третьої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Вам запропоновано відповідне рішення комітету.

Я думаю, що з урахуванням ситуації, яка склалася, і багато народних депутатів підходили, якщо нема зауважень, то пропоную прийняти рішення про продовження роботи комітету після закінчення третьої сесії дев'ятого скликання за власною ініціативою. Голові комітету проінформувати Голову Верховної Ради про прийняте рішення. Прошу голосувати.

Хто – за? Одноголосно. 15 – за. Рішення прийнято.

Далі, наступне рішення – це про звіти комітету, про роботу протягом першої–третьої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Доповідає секретар комітету народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Шановні колеги, перед вами, перед вашими очима є звіт Комітету Верховної Ради з питань правової політики за період першої, другої і період третьої сесії. Наразі дуже ґрунтовно описана робота комітету.

Хочу нагадати, щовідповідно до рішення Верховної Ради до складу комітету входять 23 народні депутати, входило. Четверо залишили наш комітет: двоє – склали мандат, двоє – перейшли до іншого комітету. Посилився наш комітет шановними колегами, які були дообрані або переведені з іншого комітету. Створено 6 підкомітетів, які успішно працювали, готували законопроекти до розгляду.

Наразі комітет був зосереджений на опрацюванні законопроектів щодо внесення змін до Конституції, щодо внесення змін до процесуальних кодексів, також інші законопроекти, які були актуальними, зокрема, внесення

змін до Закону "Про нотаріат", про виконавчі провадження. Дуже докладно це описано.

Також здійснювалась робота щодо опрацювання звернень громадян та здійснення особистого прийому громадян, ці цифри в звіті наведені. Також реалізував комітет повноваження щодо судоустрою, статусу суддів, статусу органів суддівського врядування стосовно розгляду питання про призначення суддів Конституційного Суду.

Також комітет працював досить прозоро, засідання комітету висвітлювались на сайті комітету, були запрошені громадськість, активісти, майже завжди вони отримували слово. Сподіваюсь, що буде прийнято рішення і буде онлайн трансляція всіх комітетів, тоді буде більш прозоро, відкрито.

Пропоную прийняти рішення, прийняти рішення про затвердження рішення щодо звіту про діяльність комітету першої, другої сесії і третьої окремо, там два проекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, якщо немає заперечень, тоді ставлю на голосування рішення комітету щодо звітів Комітету Верховної Ради України з питань правової політики за період першої-третьої сесії затвердити звіти Комітету Верховної Ради України з питань правової політики за період першої-третьої сесії роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання. Прошу голосувати.

Хто – за? 16. Одноголосно.

Далі. В цій же книжці у нас є запропоновано рішення висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики про Постанову, що при проведенні парламентських слухань на тему "Проблеми виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини", яке ми пропонуємо провести на четвертій сесії 11 листопада 2020 року. Це рішення вже

приймалось нами, просто прошу його підтвердити зараз і визначитися з датою. Прошу голосувати.

Хто – за? 16. Одноголосно. Рішення прийнято.

Наступний пункт порядку денного. Це розклад засідань Комітету з питань правової політики та його підкомітетів на період четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. В нас за традицією тиждень пленарних засідань, на середу у нас запланований комітет, інші комітети будемо збирати в порядку, передбаченому Законом про Регламент і Законом про комітети.

Руслан Петрович, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Там же сьогодні прийнятий в першому читанні закон, який міняє час середи. Я якраз про це виступав. І давайте підтримаємо позиції, щоб не чіпати середу, працювати до 14-ї години, щоб нормально працювати в 15-й годині кожному в комітетах. Тому що, якщо вони затягнуть до 15-ї, ми знаємо що це буде. Я вас дуже прошу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А там середа також до 15-ї, да?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Да, і вони в останній момент, хоч ми домовились, що буде середа до 14-ї, але в останніх рядах вони... Ну п'ятниця – це окрема історія, але середа – це принципово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ми прийняли сьогодні тільки в першому читанні.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Тільки в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, Ігор Васильович, я пропоную зняти це питання сьогодні з розгляду, тому що у нас буде непорозуміння з часом засідань комітету. Тоді ми його...

(Загальна дискусія)

Це інша справа, я пам'ятаю. Є пропозиція тоді перенести розгляд цього питання.

Є також питання про підкомітети. До нас долучився колега народний депутат Маслов. Будь ласка...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, а чого переносимо? Давайте ми проголосуємо, якщо нам треба буде, ми внесемо туди зміни і нема жодних проблем. Але давайте, те, що каже Руслан Петрович, давайте відстоювати позицію, що в середу треба працювати до двох, мати невеличку перерву, щоб щось... Але давайте сьогодні проголосуємо.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, тоді повертаємося до попереднього питання про розклад засідань комітету: затвердити в тій таблиці, яка вам всім роздана. Прошу голосувати.

Хто – за? 14 – за. Рішення прийнято.

Є пропозиція народного депутата Маслова щодо входження до підкомітетів. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Дякую. Шановний голово, колеги! Прошу включити мене до складу підкомітету з питань політичної реформи та конституційного права, підкомітету з питань правосуддя та підкомітету з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини та альтернативного розв'язання спорів.

З відповідною заявою я звернувся на ім'я голови комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я думаю, що проголосуємо і підтримаємо колегу в його бажанні доєднатися...

ВЛАСЕНКО С.В. А може, ми його в інші ще делегуємо підкомітети?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу підтримати і проголосувати. Ні, це питання підтримати нашого колегу. Ми ж не говоримо про правову позицію.

15 – за. Рішення прийнято.

В нас залишається пункт "Різне". Якщо в кого є якісь питання...

Все. Я розумію, час, інші комітети. Засідання комітету оголошується закритим. Дякую всім.